

Catalunya Cristiana

40
anys

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XL | NÚM. 2089
2,90 € | 6 OCTUBRE 2019

Dimitri Conejo Sanz / Cathopic.com

EDITORIAL i EN PRIMER PLA (P. 3 i 8-11)

Ànimes en recerca

Espiritualitats en temps d'agnosticisme

P.36-37

La basílica
de la
Mercè,
acollidora

Catalunya Cristiana

40
anys

Subscriviu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (52 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

☐ Edició paper 145€

☐ Edició digital 90€

☐ Edició en català

☐ Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

☐ Únic pagament per any

☐ Dos pagaments semestral

☐ Xec nominatiu que adjunto

☐ Domiciliació bancària (ompliu ordre adjunta)

NOM COL·LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

Sherrinford

Prioritzar l'ordinari

Alguns a l'Església ens preguntem per què hi ha cada vegada més persones que pel que fa a vivència de la fe prioritzen l'extraordinari sobre l'ordinari. Persones —laics o clergues— que busquen mètodes que els sacsegin, que peregrinen a santuaris on es parla de revelacions i aparicions o que es refugien en mètodes estranys a la nostra cultura o en una emotivitat que desfigura la fe com a obsequi raonable. Certament que a les parròquies i comunitats es pot caure i, de fet es cau, en la rutina, que hi ha eucaristies poc participades, que s'escolten homilies que són lliçons de teologia o que empen un llenguatge impropï del nostre temps allunyat de la vivència comuna, que falta relleu que estimuli... Però per trobar el remei, no cal buscar fora allò que tenim dintre. Si hom sent que la vivència de la fe s'afebleix té moltes portes properes on trucar: a la majoria de monestirs hi ha hostatgeries que possibiliten les estades en solitud i silenci, a les diòcesis s'ofereixen tandes d'exercicis espirituals, els moviments diocesans de cursets oferten trobades per a persones que volen retrobar-se en la fe. Hi ha formació reglada, aules obertes, catecumenats, convivències, jornades, equips de matrimonis, grups, tallers d'oració... Algunes parròquies i moviments ofereixen també espais de

silenci o el res comunitari de les laudes i les vespres. En catedrals i esglésies centríques hi ha la possibilitat de celebrar amb dignitat el sagrament de la reconciliació. I sobretot hi ha molts sacerdots i laics preparats per acompanyar en el discerniment. Per què, doncs, havent-hi tants instruments a l'abast busquem alimentar la nostra espiritualitat de doctrines «complicades o estranyes» (He 13,6-9)?

Al Primer Pla d'aquesta setmana parlem d'una espiritualitat sense adjectius. Laia de Ahumada hi afirma que, «una religió, una espiritualitat, una qualitat humana (...) que no està encarnada no és autèntica». I l'encarnació és en l'aquí i en l'ara. A l'hora de viure la fe cal prioritzar el seny sobre la rauxa.

Contingut

03

Editorial

05

La setmana

06

Opinió

08

En primer pla

13

Vida eclesial

23

Opinió

24

Reportatge

28

Carta dominical

30

Bíblia

32

Litúrgia

34

Espai lectors

36

Societat

38

Cultura

46

Agenda

47

Des del carrer

Apòstols d'un Déu proper

PÀGINA 16

30

Pau sense fronteres

El Misteri de la Selva a la Sagrada Família

PÀGINA 39

Patrimoni religiós protegit

PÀGINA 38

40

Fotografies de la guerra civil

La setmana en tuits

ANDREA GENTIL
@ANDREA_GENTIL

Periodista científica

Com a mare d'un noi de 14 anys amb la condició d'Asperger, no puc menys que sentir molta tristesa i fins i tot espant davant la quantitat de comentaris discriminatoris, violents i mancats de tota empatia que vaig llegir sobre Greta Thunberg.

FRANCESCO ANTONIO GRANA
@FRANCESCOGRANA

Vaticanista

Ha mort el cardenal William Joseph Levada, prefecte emèrit de la Congregació per a la Doctrina de la Fe. Va ser el primer successor del cardenal Joseph Ratzinger al capdavant de l'antic Sant Ofici

ULISES GUTIÉRREZ R.
@ULISES29

Arquebisbe de Ciutat Bolívar, Veneçuela

Avui, dia de la Mare de Déu de la Mercè, patrona dels privats de llibertat, elevo la meva pregària pel prompte alliberament de tots els presos polítics. Que ella trenqui les cadenes que oprimeixen Veneçuela

JAVI YANGUAS @JAVIYANGUAS

Director científic del Programa de Gent Gran de la Fundació "la Caixa"

Dues de les últimes alegries han vingut de dues dones: Lady Hale i Nancy Pelosi. Alegria, confiança i esperança en el futur. Un últim apunt: són grans, dones grans

Zoom

EDUARD BRUFAU

El 26 de setembre va fer cinc anys de la desaparició de 43 estudiants a mans de la policia a la ciutat mexicana d'Iguala. Per aquest motiu, els familiars dels desapareguts van organitzar diversos actes per denunciar que la justícia no ha efectuat detencions ni ha investigat el parador de les víctimes. A la imatge, una vetlla en memòria dels desapareguts.

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA
Coordinador d'informatius

L'hora de Sergi Mas

S'emet des del 30 de setembre el programa *Cinquènters*, una hora matinal de ràdio que arriba a la nostra sintonia de dilluns a divendres a les 11 h. El presentador és Sergi Mas, que ofereix una proposta basada en el servei, la reflexió i l'entreteniment. De fet, porta a l'antena un format que el veterà comunicador ja realitzava per internet a través del podcast. Ara arriba en plena celebració pels 25 anys de Ràdio Estel. Mas presenta una àmplia trajectòria en mitjans audiovisuals, amb l'humor, la imitació, el contacte amb els oients i el monòleg entre els seus principals actius.

Cinquènters amplia l'entreteniment matinal tot just després de la *Fórmula Lesán*, que surt a l'aire, aquesta temporada, de dilluns a divendres de 10 a 11 h. Les notícies més destacades i curioses a Catalunya i Andorra, l'actualitat esportiva, les entrevistes a personatges famosos, l'humor, el cinema i la televisió, la participació dels oients i curiositats diverses són alguns dels ingredients que plantegen cada dia Albert Lesán, Edu Mutante i tot el seu equip.

L'efemèride de la setmana

8 d'octubre del 1676:

neix a Galícia el monjo Benito Jerónimo Feijoo, personatge primerenc de la Il·lustració espanyola.

PENSANT-HO MILLOR

Celebració i missió: temps de qualitat

Imagina per un moment, estimat lector, que diumenge vinent, a la missa de la teva parròquia, hi entra d'incògnit un agnòstic que es planteja dubtes sobre la fe, o un ateu inquiet, o un musulmà inconformista, o un budista decebut, o... posem que hi entra, en definitiva, un no-catòlic a veure què fem nosaltres quan ens reunim els diumenges. I què et sembla que hi trobarà, el nostre visitant encuriós, quan entri? Quina «imatge» creus que s'endurà

Cada diumenge ve el Senyor als nostres altars i als nostres cors, però, en general, no hi ha gaire pressa per arribar a la missa

P. JOSEP MARIA SABÉ I COLOM
Missioner salesià al Camerun

Conec en Christian des de fa deu anys a Yaoundé. L'havia saludat en sortir de l'Eucaristia de la comunitat oberta als amics del barri. Tenia problemes i va acabar deixant el col·legi. La mare es va endeutar diverses vegades per tal d'ajudar-lo a començar activitats comercials. Fracàs rere fracàs. Finalment, acabà fumant herba amb els amics del carrer. «Ha perdut el cap», deia la mare, que com a últim recurs demanava pregar pel seu fill. La mare li insisteix a deixar les drogues i els amics del carrer però en Christian ja no vol escoltar-la i marxa de casa. Viu, menja, dorm pels racons de Yaoundé amb la colla d'amics.

Les Missioneres de la Immaculada Concepció (MIC) coneixen bé la mare i en Christian. Són veïns. Cada

de nosaltres? Vaig encetar aquesta temàtica en el meu darrer article (número 2.072), on deia que considero una gran tasca missionera, avui dia, oferir a tots aquells que s'acosten a les nostres eucaristies un testimoni atge de fe viva i ben celebrada. De fet, els primers beneficiats seríem nosaltres, que sortiríem de la missa plens d'ardor per comunicar l'encontre amb Jesús que acabàvem de viure. O és que ja hem oblidat la trobada dels deixebles d'Emaús, quan ells van reconèixer Jesús en la fracció del pa i després van tornar corrents a Jerusalem, en plena nit, per compartir-ho amb els altres?

Què és l'eucaristia, sinó la trobada d'unió amb el Crist vivent que ve a habitar-nos? Quan ve el Papa, per exemple, o un famós predicador o es fa una missa a la Sagrada Fa-

NÚRIA FERRET CANALE
Orde de les Verges

mília, tots maldem per aconseguir una entrada i fem llargues cues per trobar-hi un lloc, oi? Doncs cada diumenge ve el Senyor dels senyors als nostres altars i als nostres cors, però, en general, no hi ha gaire pressa per arribar a la missa. Molts arriben quan ja ha començat, i així que el mossèn diu les esperades paraules: «Aneu-vos-en en pau», sense que acabi el cant final, la majoria es precipiten a la porta de sortida...

Pensant-ho millor, si volem viure de debò l'eucaristia, assaborir-la amb goig i testimoniar als altres «que n'és de bo el Senyor» (Salm 34), el primer propòsit que hauríem d'assumir, al meu entendre, és reservar-li el temps que li pertoca, un temps de qualitat, sense presses, amarat de desig i d'una actitud amorosa i agraïda.

MIRADA AL MÓN

En Christian, la vídua de l'Evangeli

dia en Christian hi va a esmorzar. Consells de mare cada dia: «T'has de netejar», «Has d'anar ben vestit», «Has de menjar», «Mira quines sabates portes...». Sempre cridant-lo a la dignitat i acollint-lo pel nom mentre li preparen l'esmorzar. Un dia, mentre en Christian esmorza a les MIC, m'assec per parlar-hi. Va vestit, calçat, net i està menjant. «Em diuen les germanes que ja no fumes, que estàs millor i que vens galetes.» «Sí, cada dia compro 100 paquets de galetes que venc pel carrer. Estal-

Les galetes eren molt bones però em van agradar molt més veient l'amistat amb què van ser ofertes

vio 300 francs (50 cèntims d'euro), menjo amb 600 (1 euro) i la resta és per comprar demà més galetes.» I afegeix de manera espontània i sincera: «Té, un paquet. Són molt bones.» L'agafo amb vergonya perquè sé el que suposa per a ell, però no tinc dret a rebutjar el que em dona de cor. Les galetes eren molt bones però em van agradar molt més veient l'amistat amb què van ser ofertes. Eren les galetes d'un amic. En Christian em mira content quan veu que m'agraden. Com la vídua de l'Evangeli, m'ha donat una lliçó d'amistat sincera, de generositat espontània, de llibertat quan es tracta d'estimar. Espero que en Christian se'n surti i que el Pare del cel li valori les galetes que em va donar com Jesús va valorar la petita ofrena de la vídua pobra de l'Evangeli.

UN NOU LLINDAR

Fe ferma en temps difícils

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

Cadascú de nosaltres sap el que costa avui presentar-se com a creient davant dels altres, sobretot en determinats ambients. Ho saben els més joves, aquells nois i noies que davant dels seus amics es manifesten cristians i són assidus a la pràctica de la fe, i acudeixen normalment a la comunitat per celebrar-la, en especial l'Eucaristia dominical. Reben indiferència, silencis, insinuacions de fer el ridícul, quan no la marginació de tot aquell o aquella que se separi dels habituals esquemes del grup. Tampoc entre els adults el llenguatge de la fe no sempre és fàcil ni còmode, ni tampoc ho és assumir compromisos que provenen d'una valenta opció evangèlica. Enfront d'aquesta situació, el Senyor ens demana la fermesa de la fe i no avergonyir-nos de dir qui som, què creiem i en qui creiem.

Hem de partir del que som, tenint molt present el do que hem rebut, perquè «l'Esperit que Déu ens ha donat no és de covardia, sinó de fermesa, d'amor i de seny» (2Tm 1,7). Gràcies a això, se'ns anima a no avergonyir-nos de donar testimoni de nostre Senyor. Amb tot, sempre ens haurem de demanar fins quin punt som conscients d'aquest do que hem rebut. Cal donar testimoni de la fe de forma convençuda i valenta. Es tracta d'assumir amb humilitat

El que podem patir a causa dels contratemps i les incomprensions pot esdevenir un exemple per als qui ens veuen i ens escolten

una nova mentalitat que troba la seva força en la passió de Crist. Seguint el seu exemple i compartint el dolor que provoca el rebuig per part de la gent, el cristià respon fent el bé, donant-se per amor als altres. Vet aquí la resposta generosa de la fe, cridada sempre a créixer.

Certament, vivim temps difícils, però això no ha de ser obstacle per donar testimoni, més aviat ha de ser un estímul i una provocació. Jesús, al final de les benaurances, ens hi anima: «Feliços vosaltres quan, per causa meua, us insultaran, us perseguiran i escamparan contra vosaltres tota mena de calúmnies! Alegreu-vos-en i celebren-ho, perquè la vostra recompensa és gran en el cel» (Mt 5,11-12). Més encara, fins i tot en els moments més complicats, se'ns demana reaccionar amb plena confiança, i diu: «I quan us posin a les seves mans no us preocupeu del que hauréu de dir: en aquell moment digueu allò que us sigui inspirat, perquè no sereu vosaltres qui parlareu, sinó l'Esperit Sant» (Mc 13,11). El que podem patir a causa dels contratemps i les incomprensions pot esdevenir un exemple per als qui ens veuen i ens escolten. En aquests treballs a favor de l'Evangeli, encara que sovint costi entendre-ho, la fe ens és fortalesa en la feblesa.

Espiritualitat sense adjectius

**Les persones que exploren la interioritat
fora del marc de la religió s'obren camí**

Per a Laia de Ahumada, «una religió, una espiritualitat, una qualitat humana (com en diguis) que no està encarnada no és autèntica».

Pipcosta, Cathopic.com

HILARIO IBÁÑEZ
«L'espiritualitat ha estat monopolitzada per les religions, però en realitat les desborda»

Malgrat el context d'un Occident orientat cap a una cultura «profundament, justificadament i fins i tot respectuosament agnòstica», com indica Ramon M. Nogués («Quin futur té la religió a casa nostra?», *El Pregó* n. 558), el cert és que també ens trobem amb la paradoxa que la mateixa postmodernitat «a vegades esdevé la porta a una nova espiritualitat» («Déu en temps líquids», *Quadern CJ* n. 215). En efecte, avui dia trobem un nombre creixent de persones obstinades en la cerca d'una espiritualitat fora del marc religiós.

Si bé és cert que des de les religions hi ha una crítica habitual a aquestes pràctiques, com ara que fan un sincretisme de les religions, que accedeixen a l'espiritual sense passar per les tradicions, que són una eina d'autoajuda o que només es miren el melic i que no toquen de peus a terra, convé indagar-hi més per trobar-ne els matisos. És el que va fer Laia de Ahumada, escriptora i autora d'*Espirituals sense religió* (Fragmenta Editorial, 2015), en entrevistar quinze persones que es movien en aquestes coordenades.

«Els uneix una nova manera de posicionar-se en el món, de relacionar-se amb la terra, entre les persones i amb el propi ésser. Intenten ser mestresses i amos de la seva vida, són persones crítiques i autocrítiques, que valoren la vida

i que se la juguen per defensar-la. També són persones molt interconnectades, que construeixen noves relacions de cooperació i de solidaritat, que no tanquen els ulls a les desigualtats presents en el món global i conscients que viuen en una casa comuna que s'ha de defensar i de respectar. I amb el propi ésser, són persones que es pregunten pel sentit últim de la vida», sintetitza Laia de Ahumada.

Pel que fa als motius de l'adscripció de més persones a aquestes tendències, De Ahumada ho atribueix al moment que estem vivint: «Cinquanta anys enrere hi havia molts més espais per poder estar amb tu mateix (el descans dominical era sagrat), el ritme de vida era molt més lent... Ara, aquesta banalitat, aquesta superficialitat, aquest córrer que semblem bales... Evidentment, són necessaris aquests espais perquè si no tothom acabaria boig.» D'aquí l'emergència de les meditacions transcendents, zen o *mindfulness* (consciència plena), que han arribat fins al món de l'empresa, «no perquè els treballadors siguin més feliços, sinó perquè rendeixin més», precisa De Ahumada.

El professor, filòsof i teòleg Hilario Ibáñez fa un pas més enllà i ho atribueix a unes mancances pròpies de les religions: «L'espiritualitat ha estat mono-

politzada per les religions i sembla que únicament pot donar-se dins d'aquest marc, i això no és cert, perquè l'espiritualitat desborda les religions; les religions no són més que, en el millor dels casos, vehicles perquè aquesta profunditat humana o espiritualitat sorgeixi i es canalitzi. Però massa sovint les religions es converteixen en el fi en si mateixes i ofeguen l'espiritualitat.» En aquest sentit, podria servir la reflexió del jesuïta Pierre Teilhard de Chardin: «La religió és per a aquells que necessiten ser guiats. L'espiritualitat és per a aquells que atenen la seva veu interior.»

Per a Ibáñez, que acaba d'escriure *Cuando la Vida nos vive* (Libros Indie, 2019) —on presenta deu persones en cerca d'espiritualitat fora de la religió, vuit de les quals estaven molt arrelades a l'Església catòlica—, «avui hi ha una presa de consciència cada cop més gran de la importància de la persona, de la seva interioritat i que hi ha una profunditat humana que és un anhel, al qual se li vol donar resposta». Seguint aquest raonament, per a aquest autor, «en aquesta cerca de l'autèntic, les religions s'han quedat en una etapa anterior, pertanyen a un moment històric i ara s'han quedat petites, no vehiculen aquesta ànsia de plenitud de l'ésser humà i per això hi ha una desafecció».

Transició sense ruptura per fer una relectura de la religió

Ibáñez, precisament, és algú que ha fet el trànsit des de la religiositat fins a allunyar-se d'ella i buscar aquests altres formats. «No es tracta d'un procés de ruptura, sinó de transició vers una altra manera de viure's, d'entendre's. En aquest procés de cerca, hi ha una incursió en altres savieses i tradicions allunyades del cristianisme. El curiós és que en aquestes tradicions es troba la profunditat del que havies viscut (l'arrel cristiana) i ho reformules amb major densitat. És una retrobada molt enriquidora i vivificant que permet fer una nova lectura de la religió, de la fe cristiana, de l'Evangeli de Jesús de Natzaret», fa balanç l'autor.

El mateix Ibáñez valora «la quantitat d'experiència, de compromís i de vivències que podem trobar en la mística cristiana, tot un cabal que

no sempre és retornat per la religió». I preguntat sobre si en aquest aprofundiment es troba una interioritat habitada —la tesi de sant Agustí, en el fons més íntim de mi mateix em trobo amb algú que no soc jo i que és Déu— o bé buida —el model de Ludwig Feuerbach, en el fons del castell no hi ha ningú, hi soc jo amb els meus pensaments—, Ibáñez recorda les limitacions del llenguatge a l'hora de copsar la realitat.

«Davant el misteri, l'indicible, això que et deixa esbalaït, l'experiència mística absoluta, quin nom li dones? Ho pots anomenar Déu, realitat, consciència, naturalesa còsmica... El problema és que quan a la paraula Déu li posem atributs, el cosifiquem. L'important no és la formulació correcta, sinó la vivència. "Jo i el Pare som u", diu a l'Evangeli de sant Joan, no és una conceptualització, és la realitat, és la profunditat de l'experiència», assegura Ibáñez.

«Noves heretgies», segons el papa Francesc

El papa Francesc ha alertat en diverses ocasions davant dues tendències actuals amb semblances a antigues heretgies: el pelagianisme i el gnosticisme. «Prolifera una mena de neo-pelagianisme per al qual l'individu, radicalment autònom, pretén salvar-se a si mateix, sense reconèixer que depèn, en el més profund del seu ésser, de Déu i

BERTA MENESES
«A certs sectors de l'Església els resulta difícil reconèixer la saviesa que hi ha en altres tradicions religioses»

Segons Hilario Ibáñez, en el procés d'aprofundiment en l'espiritualitat, «hi ha molta gent que es deslliga de la religió i després torna, i altres que no tornen». Exe Lobaiza, Cathopic.com

LAIA DE AHUMADA
«La interconviccionalitat ens diu que hi ha altres maneres de viure l'espiritualitat»

dels altres (...) Un cert neo-gnosticisme, per la seva banda, presenta una salvació merament interior, tancada en el subjectivisme, que consisteix a elevar-se "amb l'intel·lecte fins als misteris de la divinitat desconeguda"» (Carta *Placuit Deo* de la Congregació per a la Doctrina de la Fe, març 2018).

Igualment, la Conferència Episcopal Espanyola ha publicat la nota «*Mi alma tiene sed de Dios, del Dios vivo*» (Sal 42,3). *Orientaciones doctrinales sobre la oración cristiana* en què els bisbes constaten «el ressorgiment d'una espiritualitat que es presenta com a resposta a la "demanda" creixent de benestar emocional, equilibri personal, gaudi de la vida o serenitat per encaixar les contrarietats...; una espiritualitat entesa com a cultiu de la pròpia interioritat perquè l'home es trobi amb si mateix, i que moltes vegades no porta a Déu. Per això, moltes persones, fins i tot havent crescut en un àmbit cristià, recorren a tècniques i mètodes de meditació i de pregària que tenen el seu origen en tradicions religioses alienes al cristianisme i al ric patrimoni espiritual de l'Església».

Els bisbes recorden que «aquestes formes d'espiritualitat en què en tot el seu recorregut es prescindeix de la fe trinitària i, particularment de l'Encarnació, no són compatibles amb la fe cristiana, per distanciar-se amb claredat de la imatge cristiana de Déu». La religiosa filipense, Berta Meneses, valora aquesta nota: «Sento pena en comprovar com de difícil resulta a certs sectors de l'Església reconèixer la saviesa que hi ha en altres tradicions religioses, i acceptar obrir-se a una comprensió més inclusiva, entendre que això no significa un sincretisme. Com més profundament s'entra en el nucli de l'experiència que anima la pròpia tradició, més àmpliament s'està capacitat i potser inclinat a entrar, apreciar i aprendre les experiències d'altres tradicions.»

Meneses, que és docent a l'escola Nostra Senyora de Lourdes, a Barcelona, i on els seus alumnes practiquen diàriament exercicis d'interiorització (respiració, relaxació, observació, silenci, meditació guiada...) que «no són exactament zen», no se sent qüestionada com a mestra zen: «En la definició que la Conferència Episcopal fa del zen hi ha un greu desconeixement. Em preocupa que els bisbes no vagin més a fons en el que

és i el que aporta als cristians: aprofundir i fecundar les seves pròpies arrels religioses. Així podrien donar una resposta més evangèlica i més d'acord amb el Vaticà II ("reconeguin, guardin i promoguin aquells béns espirituals i morals, així com els valors socioculturals que en ells hi ha", *Nostra aetate*, 2). Com deia Panikkar, cap religió té el monopoli del sentit religiós de la vida.»

Una nova relació amb les espiritualitats

Per a Meneses, en aquest moment que «moltes persones busquen una espiritualitat que doni sentit profund a les seves vides, és evident que la novetat no rau en l'abandonament de les grans intuïcions que la humanitat ha mostrat, ni podem obviar les experiències dels nostres místics i els d'altres tradicions. Necessitem recuperar aquesta saviesa, però som conscients que resideix en moltes experiències humanes i sabem que ni tan sols la revelació dels textos sagrats s'ha entès plenament».

Segons la religiosa filipense, «els estudis sobre les religions i el fet de viure en societats multiculturals ens posen de manifest nous paradigmes. La religió ha d'investigar críticament els camins cap a la plena realització de l'ésser humà, ha de tenir en compte com integrar les múltiples dimensions que ens constitueixen, entre elles l'espiritual. Però també i aquí els camins orientals han tingut una gran influència en les generacions joves i la comprensió profunda del cos en l'espiritualitat».

Fent una mirada a l'horitzó, Laia de Ahumada constata al llibre esmentat que «estem passant de la uniformització de les religions a la multiplicitat de camins, diguem-ne, religiosos» i, en aquest sentit, preveu que «la interconviccionalitat ens diu que hi ha altres maneres de viure l'espiritualitat i, des d'aquesta llibertat i capacitat de responsabilitzar-te de la teva vida, pots triar moltes maneres de poder-ho fer. El cristianisme no pot desaparèixer i coexistirà amb altres formes en la mesura que siguem capaços no d'imposar, sinó de poder compartir, des de la pluralitat i la riquesa de cadascuna de les coses que anem veient».

SABER ESCOLTAR

Parlem de pau i hi ha violència

És un privilegi tenir un article en aquest setmanari. Però he de confessar que remoc, sovint, llibres o revistes que suggereixin quelcom adient. M'inspira avui un magnífic article de l'escriptor Juan Manuel de Prada, que afirma: «Es parla de pau, servei, atenció als necessitats, no-violència, solidaritat... Temes estrella. La realitat, en canvi, és: abusos sexuals, dones maltractades o assassinades, baralles, violències, guerres, enfrontaments amb armes, avortament, eutanàsia...» Una enorme paradoxa.

Resulta contradictori. Vivim en uns temps de força benestar. I, no obstant, el món trontolla. Hi ha la gran problemàtica dels països pobres i també la d'un món civilitzat amb avenços tècnics, però amb forts enfrontaments. Només l'opti-

misme dels cristians pot trobar una postura més benèfica.

Penso que hi ha dos problemes durs: els que viuen ajuntats i la malaltia de la droga. He sentit programes de ràdio nocturns, amb orientació cristiana, on totes les trucades es referien a les parelles ajuntades sense cap norma i a la droga. He descobert en això unes mentalitats despersonalitzades i sense cap noció de la vida cristiana.

L'articulista afirma: «Aquest fenomen s'anomena despersonalització i es manifesta amb la ruptura dels vincles humans.» No podem solament parlar de valors, sinó que cal penetrar-los. El nostre món concret té una notable desorientació. Com em deia un amic: «Sort que hi ha moltes persones bones, si no, el món ja s'hauria destruït.»

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

Cal ensenyar a estimar i a respectar els altres. No es pot fer cas als primers instints. Els cristians hem de comprendre les paraules evangèliques: qui estima els altres estima Crist. Cal rellegir les cartes de sant Joan, portadores d'un missatge claríssim, que ajuden a remeiar aquests pecats.

La imaginació cristiana, expulsant tot temor, hauria de mostrar que la veritable orientació de la vida, de la pau, de la fraternitat... es troba en Crist. I s'hauria de mostrar amb els nostres fets.

Els cristians hem de comprendre les paraules evangèliques: qui estima els altres estima Crist

P-J YNARAJA

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Els esmentem sovint. Avui se'n proposa la formació. A l'àmbit escolar, suposa generalment, substitució de l'assignatura de Religió.

La vida és important, des de petit, s'ha d'entendre així. Si es planteja des de la fe, és un do de Déu que cal agrair i respectar, s'entengui o no s'entengui. L'absència de la seva estimació provoca depressió. És una malaltia que amenaça des de l'inici de l'ús de la raó. Recordo una noia d'uns 9 anys que durant uns campaments es va barallar amb un company per una qüestió insignificant. Em va venir a veure plorant i repetint que es volia morir. Tot plegat, aparentment, feia riure, però no hauria d'ignorar-ne el dolor. Aviat es va calmar. Més tard, al punt de la joventut, va patir anorèxia, però

A PROPÒSIT DE...

Valors

crec que la va superar. De la mateixa manera que vacunem contra el xarampió, en l'àmbit espiritual, el pedagog ha de prevenir el que li està encomanat, per superar la situació angoixant que probablement patirà.

La depressió pot ser una malaltia, clínicament diagnosticable, i qui la pateix ha d'anar al metge i seguir un tractament. Ara bé, hi ha situacions que no són d'aquesta categoria, però envaïxen el terreny psíquic i l'espiritual, tots dos alhora. Quan una persona s'adona d'aquesta angoixa li dic: «Si et sents així,

La depressió pot ser una malaltia, clínicament diagnosticable, i qui la pateix ha d'anar al metge i seguir un tractament

senyal que no ets cap fresc. Acosta't a la pregària, perquè el Senyor, en aquest àmbit, juga en camp propi.»

Després li dic que llegeixi: «Maleït sigui el dia que vaig néixer: que ningú no proclamés beneït el dia que la mare em va infantar! Maleït l'home que va córrer a dir al meu pare que havia tingut un fill, i li va donar una alegria! Que aquell home sigui com les ciutats que el Senyor va destruir sense compassió! Que al matí senti clamors i al migdia crits de guerra! Per què aquell dia no em va matar abans de néixer? La mare m'hauria fet de sepulcre, les seves entranyes m'haurien portat eternament. Per què vaig sortir del si matern si havia de tastar pena i sofriments i acabar els meus dies en la vergonya?»

Aquesta descripció correspon al profeta Jeremies, que es va curar sense necessitat d'antidepressius.

Vida eclesial

Aquesta setmana recollim el missatge del Papa sobre el canvi climàtic, coneixem els nous preveres de Sant Feliu, celebrem Santa Tecla i la Mercè i assistim a la Trobada internacional per la pau de Sant'Egidio

El Papa demana a l'ONU que afronti aquest greu fenomen

Honestedat, responsabilitat i valentia davant del canvi climàtic

AICA
Nova York

«Honestedat, responsabilitat, valentia» són les característiques necessàries per afrontar «un dels fenòmens més greus i preocupants del nostre temps: el canvi climàtic», va expressar el Papa en un videomissatge amb motiu de la cimera de l'ONU sobre el tema *Lluita contra el canvi climàtic i sostenibilitat*.

El Pontífex va recordar que passats quatre anys de l'Acord de París els compromisos assumits pels estats «encara continuen sent molt “fluixos” i estan lluny d'assolir els objectius fixats».

Va tornar a demanar un compromís orientat a «conrear un desenvolupament humà integral, per assegurar una vida millor a les generacions futures». Per aquest motiu, és important reconèixer que «la degradació ambiental està relacionada amb la degradació humana, ètica i social», i atrevir-se a afrontar «un desafiament de civilització», reflexionant «sobre el sentit dels nostres models de consum i de producció, i en els processos d'educació i sensibilització, per fer-los coherents amb la dignitat humana».

Per la seva part, el secretari d'Estat de la Santa Seu, el cardenal Pietro Parolin, en un discurs pronunciat a la 74a Assemblea General de l'ONU, deia que «la ràpida destrucció dels nostres boscos, especialment de les nostres selves tropicals, no és només ambiental, sinó també social i sobretot ètica».

El secretari d'Estat del Vaticà va observar que «tots nosaltres reconeixem la importància dels boscos per a tot el món i també per al futur de la humanitat: són el recurs renovable més fiable del món i són essencials per al desenvolupament humà integral». Això no obstant, «en temps d'urbanització creixent la seva insubstituïble importància es dona per descomptada i subestimada».

«D'aquí —va afegir— la importància crucial d'educar les persones perquè considerin els boscos no només com un recurs per explotar, sinó també com un santuari que cal conrear i renovar constantment.»

El cardenal Parolin va constatar que «de l'absurda destrucció dels boscos en deriva un gran patiment» i en paguen el preu més alt «aquells que depenen dels boscos per a casa seva, els mitjans de vida, les tradicions culturals i les estructures socials». I va afegir: «La cura de la nostra casa comuna i dels nostres germans i germanes d'aquesta casa han d'anar plegats.»

«Necessitem una ecologia integral», «que equilibri l'ús responsa-

PAPA FRANCESC
«La degradació ambiental està relacionada amb la degradació humana, ètica i social»

Foto: El Papa saluda la jove activista Greta Thunberg durant una audiència general.

ble dels boscos per al desenvolupament econòmic i social amb la seva protecció i preservació per al bé dels qui en depenen i en tenen cura per al bé de la humanitat i de les generacions futures». Per això, el purpurat va recomanar que «les decisions per millorar la gestió dels nostres boscos es prenguin amb la participació plena i significativa d'aquells que veuran més afectats els seus drets, valors i voluntat».

El cardenal Parolin va recordar que el 6 d'octubre s'inaugura al Vaticà el Sínode sobre l'Amazònia, centrat principalment en els desafiaments eclesials i pastorals d'aquesta zona, amb una atenció especial als pobles indígenes que hi viuen i a les qüestions humanes, ecològiques, socials i econòmiques que afecten la regió i que preocupen tota la humanitat.

Per acabar, el secretari d'Estat de la Santa Seu va insistir a exigir «un enfocament integrat i multilateral que combat la pobresa i torni la dignitat als exclosos, protegint alhora aquest do preciós, indispensable i amenaçat» que són les selves tropicals.

ESGLÉSIA EN SORTIDA

El sistema comunicatiu de la Santa Seu

Recentment s'ha celebrat l'Assemblea Plenària del Dicasteri de Comunicació amb l'assistència dels seus membres i consultors, de diferents geografies i disciplines. Després d'escoltar el Papa, entranyable en el seu missatge espontani, el prefecte Ruffini i l'staff van informar a l'Assemblea sobre l'avanç de la reforma iniciada ja fa tres anys, i després vam estudiar quines activitats del Dicasteri havíem de prioritzar en el futur immediat.

És notable l'avanç en el treball *ad intra*, integrant en un únic sistema comunicatiu el que va ser el Pontifici Consell de Comunicacions Socials amb una constel·lació de mitjans que treballaven aïllats els uns dels altres. I alhora està fent la tasca *ad extra*: difondre l'activitat del Papa i la Santa Seu, reflexionar sobre la comunicació del moment, ajudant el Papa en la seva tasca pastoral en aquest àmbit de la missió de l'Església.

És notable com s'ha aconseguit articular la transmedialitat (àudio, vídeo, foto, text) i les 35 llengües a través del lloc vaticannews.va. Una tasca gens senzilla que va haver de començar pel substrat tecnològic i organitzatiu de les diferents redaccions i especialitats. A més, s'estan estalviant recursos en capacitar el personal per a tasques noves i recol·locant-ne alguns altres per cobrir tots els fronts.

A partir d'ara el Dicasteri crearà grups de treball interns per impulsar temes com la formació de bisbes, sacerdots i pares de família en comunicació o un vademècum per entendre les xarxes socials i afrontar amb una estratègia comunicativa adequada els moments de crisi. Dos d'entre els diferents temes urgents per a l'Església del nostre temps.

LETICIA SOBERÓN

Sant Feliu de Llobregat

Jordi Mondragón i Javier Ojeda reben a Sant Feliu de Llobregat l'orde del presbiterat

Apòstols d'un Déu proper

SAMUEL GUTIÉRREZ
Sant Feliu de Llobregat

«Mira el meu poble com pateix! Mira les seves necessitats! A qui enviaré?» El mateix crit que en l'antigor van sentir els profetes ja fa uns quants anys que ressona en el cor de dos joves professionals de la diòcesi de Sant Feliu, fills de Viladecans i d'Abrera, que el 22 de setembre passat van ser ordenats com a preveres a la catedral de Sant Llorenç.

«Soc aquí, Senyor, envia'm.» Aquesta és la resposta que van pronunciar amb goig i generositat Jordi Mondragón i Javier Ojeda, ben conscients d'una missió que els sobrepassa, però que alhora conté ella mateixa la força de qui se sap configurat per Déu mateix. «L'apòstol es defineix per la seva missió —els va recordar el bisbe Agustí Cortés durant l'homília—. L'encàrrec, l'enviament, la missió us constitueix noves persones, noves criatures. Més encara, la missió entra en el vostre ésser, que ja no s'entén sense aquesta missió.» I continuava dient: «Avui celebrem el moment en el qual aquests dos germans nostres ja no es pertanyeran a ells mateixos sinó que seran totalment per a Déu i per als germans... La missió, l'enviament, la consagració crea en ells un cor nou, un deixeble nou que s'anomena apòstol.»

Foto: El bisbe Agustí entre els dos nous sacerdots: Jordi Mondragón i Javier Ojeda.

Les paraules del bisbe Agustí, sempre corprendores, van marcar les coordenades d'una solemne celebració eucarística, plena d'unció i sensibilitat, en la qual més de sis-centes persones es van aplegar per acompanyar en l'amistat i en la pregària el gest generós d'aquests dos joves diaques. «Som aquí molta gent —va constatar el bisbe—, tots formem part de la vida dels nostres germans, i a més portem l'Església al cor, amb una consciència avui més viva de les dificultats d'anar endavant. Per això ens preguntem: com viuran aquests dos germans nostres aquest nou ésser que implica ser enviats i consagrats constantment al món?»

Tot citant sant Joan d'Àvila, gran mestre d'espiritualitat sacerdotal, Mons.

Agustí Cortés va subratllar amb insistència que «la vida del sacerdot és una vida que ha d'assumir tant el goig de servir com també el sofriment d'estimar autènticament. Si no ets capaç d'integrar en la teva vida aquella constant renúncia a la teva comoditat, als teus avantatges, als teus desigs, a vegades també als teus pensaments, el teu ministeri no engendrarà la realitat de Crist en els germans.»

El sacerdoci com a tasca d'amor

El camí de la renúncia a un mateix no és, però, necessàriament, un camí de tristesa i d'amargor. Al contrari, és un camí d'enorme alegria. «Nostre Senyor va enviar els seus apòstols amb paraules, amb cor, amb mans, veus i vida perquè fossin veritables sagraments de l'alegria —va recordar el bisbe de Sant Feliu—. El ministeri sacerdotal és una font constant d'alegria: alegria per servir i alhora també perquè trobaran que els seus esforços i el seu servei, de tant en tant, va acompanyat de l'eficàcia de l'amor de Déu.» El sacerdoci, com deia sant Agustí, és *officium amoris*, tasca d'amor: «Aquesta manera de viure del prevere és la que el Jordi i el Javier han triat, i en la mesura que sigui autèntica i profunda, serà font de felicitat i, de tant en tant, també de llàgrimes.»

Els nous preveres han esdevingut, en l'Església, apòstols «d'un Déu present i pròxim, que es vol fer accessi-

MONS. AGUSTÍ CORTÉS

«Els sacerdots han nascut d'aquella voluntat de Déu d'acompanyar les nostres vides com només Ell, Déu amor, Pare de Jesucrist, pot i vol fer-ho»

ble al seu Poble i a qualsevol home o dona que el busqui». «Els preveres, sacerdots i ministres ordenats —apuntava també el bisbe en la glossa d'aquell mateix diumenge—, han nascut d'aquella voluntat de Déu d'acompanyar les nostres vides com només Ell, Déu amor, Pare de Jesucrist, pot i vol fer-ho.» Per això els preveres són cridats a ser, per damunt de tot, «una presència totalment especial i absolutament necessària: són presència d'aquest amor, propi de Crist com a Cap i Pastor».

Deixant enrere projectes de vida i somnis professionals ambiciosos, però que no acabaven d'omplir el seu cor de goig, Jordi Mondragón i Javier Ojeda ja fa uns quants anys que van iniciar un camí de discerniment i de preparació per «poder oferir-se humilment a l'Església, de manera que en ella i amb ella l'Esperit els prengui al seu servei i els converteixi en presència d'amor pastoral».

Al llarg dels anys de formació al Seminari Conciliar de Barcelona tots dos, cadascun amb el seu ritme i la seva història, han anat aprofundint no només en la riquesa del ministeri, sinó també, i sobretot, en la magnitud de la crida rebuda i la missió confiada. «El sacerdoti és un repte —reconeix el Jordi—. Confesso que espanta una mica, perquè aquesta crida a donar-nos

sense mesura ens sobrepassa absolutament i ens obliga a confiar-nos completament en Déu, la qual cosa no és fàcil. Per això les paraules de Jesús que aquests dies més en ressonen són: “No tinguis por (...) Jo soc amb tu dia rere dia fins a la fi del món”.» Joier de professió, especialitzat en aliances matrimonials, als seus 35 anys, el Jordi afirma ara amb humor: «He descobert el millor tresor, l'or que no es rovella i que ho val tot.»

També del món professional procedeix el Javier, però de l'àmbit de la salut. En el decurs d'un apassionant procés de conversió, va descobrir la crida de Déu al sacerdoti, que ha esdevingut l'autèntic motor de la seva vida: «Després de 39 anys d'existència, amb l'ordenació sacerdotal s'ha pogut constatar allò a què el Senyor em cridava des de tota l'eternitat. Aquesta és la més gran felicitat! Estic molt content i agraït de totes les persones que m'hi han acompanyat, de tota la seva confiança, de les seves pregàries, i del do rebut pel Senyor.»

L'ordenació presbiteral de Mn. Jordi Mondragón i Mn. Javier Ojeda va ser el tret de sortida d'una setmana sencera de gràcia per al Seminari Conciliar que es completa el diumenge 29 de setembre amb l'ordenació a la Sagrada Família de sis joves sacerdots més per a l'arxidiòcesi de Barcelona.

25
anys

Ràdio Estel

25 anys amb tu

Cada dia la música i l'actualitat són els protagonistes a la Radiofórmula de Ràdio Estel

Hits & Tweets

SEGUEIX-NOS

Barcelona 106.6 / Tarragona 100.6 / Girona 103.4 / Lleida 91.5 / Catalunya Central 93.7 / Vic 98.4
Tortosa 90.1 / El Garraf 96.8 / La Cerdanya 104.4 / La Seu d'Urgell 105.0 / Andorra 107.5

Available on the
App Store

Android app on
Google play

Tarragona

MCS Arquebisbat Tarragona

Processó d'entrada portant el braç de santa Tecla.

«Siguem una comunitat que es deixi ungir pel seu Senyor amb l'oli del seu Esperit»

Festa Major de Santa Tecla a Tarragona

JOAN BORONAT
Tarragona

«Com a Església que peregrina a Tarragona, vull estimular-vos a ser comunitat que es deixi ungir pel seu Senyor amb l'oli del seu Esperit, com ho va fer santa Tecla.» Aquest va ser un dels missatges que l'arquebisbe Joan Planellas va transmetre durant la missa pontifical de Santa Tecla.

La ciutat de Tarragona va viure de manera molt intensa la festa major en honor de Santa Tecla, amb massiva participació de ciutadans a les solemnitats religioses com l'ofici del matí a la catedral i la tradicional processó del capvespre, el dia 23 de setembre, festivitats de la patrona.

Una Santa Tecla 2019 amb coincidència de dues novetats importants: la primera festa major presidida pel nou arquebisbe metropolità de Tarragona i primat, Joan Planellas, i també pel nou alcalde de la ciutat, Pau Ricomà.

El primer temple tarragoní es va omplir de fidels per honorar un any més la protomàrtir santa Tecla, a través de l'eucaristia, amb sosteniment del cant per part del Cor i l'Orquestra dels Amics de la Catedral i els organistes. Amb l'arquebisbe va concelebrar el capítol de la catedral i altres preveres, amb assistència de l'abat del monestir ortodox de Saint Nicolas de la Dalmerie, a França.

En l'homilia l'arquebisbe Planellas va aprofundir a bastament en temes de tantíssima actualitat, «les moltes tempestes que assolen les costes d'aquest nostre mar llatí, tempestes presents en la vida de la nostra estimada terra». El prelat va dir que tot l'entorn que ens envolta, amb aquest immens mar que tenim al costat, «ens ajuda a comprendre millor la vivència que els apòstols tingueren amb Jesús i de com començaren a anunciar-lo», per assenyalar més endavant que nosaltres som hereus de tota aquesta història.

«Hem de donar gràcies a Déu per aquestes nostres arrels cristianes que s'entronquen en la mateixa predicació de l'apòstol sant Pau i el testimoni de la seva deixebles santa Tecla», subratllà.

Incidint en el moment que viu el país i la societat actual, l'arquebisbe de Tarragona posà èmfasi «en la manca d'acords en la política, que ens ha portat a viure en un país dividit, abocats a noves eleccions que ajornen problemes, qüestions socials i materials urgents de resoldre», i va posar en entredit «la voluntat de diàleg humil i sincer».

L'arquebisbe Joan va denunciar «tempestes i plagues», com ara el drama de la immigració, la precarietat laboral i l'atur, les diverses formes de dependència entre els joves, la violència contra les dones, els infants i els no nascuts, com també els abusos sexuals. Exhortà a cercar Jesús, «que ho transforma tot, ho renova tot, ho conforta tot. En Jesús tenim la força de l'Esperit per no naturalitzar tot el que ens fa mal, el que ens asseca l'esperit».

En acabar la celebració es va poder venerar el reliquiari del braç incorrupte de la protomàrtir santa Tecla i cantar els Goigs a la seva llaor, mentre es feien notar ja els elements que integren el següent popular al pla de la seu.

 Barcelona

L'arquebisbe presideix la missa pontifical de la Mare de Déu de la Mercè

El cardenal Omella demana una Barcelona «respectuosa amb les creences»

IGNASI MIRANDA
Barcelona

L'arquebisbe de Barcelona, Joan Josep Omella, va presidir dimarts 24 de setembre la missa pontifical de la Mare de Déu de la Mercè a la basílica de la patrona de Barcelona. Durant l'homilia, el cardenal va demanar «compromís» amb «els qui passen pena i pateixen» i que tothom «estigui, com Maria, al costat» seu. En aquesta línia, va recordar que «tenim a prop gent molt sola, joves desorientats, famílies trencades, immigrants, malalts, els qui treballen per construir ponts de comunió i fraternitat i se senten sols i incompresos». A partir d'aquí, el purpurat va concloure que no es pot negar «el nostre escalf i ajuda» a aquests «germans nostres, fills del mateix Pare Déu».

En un altre moment, Omella va demanar una Barcelona «bella i habitable, no només pel seu atractiu històric, arquitectònic, cultural, gastronòmic i econòmic, sinó també per la seva sensibilitat humana, fraterna, solidària i respectuosa amb les creences religioses». L'E-

caristia va ser transmesa en directe, com cada any, per Ràdio Estel. L'ofici solemne va tenir, com a concelebrants principals, el cardenal Lluís Martínez Sistach, arquebisbe emèrit de Barcelona, el bisbe de Sant Feliu de Llobregat, Agustí Cortés, el de Terrassa, Josep Àngel Saiz, els dos auxiliars de Barcelona, Sergi Gordo i Antoni Vadell, i el bisbe auxiliar de Terrassa, Salvador Cristau.

També van concelebrar el rector de la basílica de la Mercè, el mercedari Fermín Delgado, el vicari episcopal Joan Galtés i el rector del Seminari Conciliar de Barcelona, Felip-Juli Rodríguez, entre molts altres preveres, amb el canonge Alfred Sabaté a la direcció de cants per al poble. I entre els diques assistents, van servir des de l'altar Jordi-Albert Garrofé, Ramon Ollé i Aureli Ortín. Dins l'animació musical, va participar el Cor Infantil Kudyapi, de la comunitat filipina de Barcelona, tot amb l'acompanyament de l'organista titular de la basílica, Héctor París.

Com és habitual en aquesta festa tan especial, entre les autoritats

civils i militars, van ser presents a la missa representants de diverses institucions i administracions. Per primeravega, l'alcalde Ada Colau va tenir, en la persona de l'alcalde accidental Jaume Collboni, una representació directa a la celebració religiosa. També hi havia l'inspector general de l'Exèrcit a la capital catalana, Fernando Aznar-Ladrón de Guevara, i la secretària general de Presidència, Meritxell Masó. En aquesta ocasió, el president Quim Torra no va participar en la celebració.

A més, es van sumar a l'ofici germandats i confraries, entitats d'acció social i membres de les cases regionals amb seu a Barcelona, que van presentar les ofrenes, seguint la tradició. En acabar la celebració, els concelebrants i assistents i totes les autoritats van pujar al cambril per venerar o saludar la imatge de la Mare de Déu. Ja al carrer, el també tradicional seguici va completar el recorregut fins a la plaça de Sant Jaume, on s'hiv a sumar el president Torra, i es va seguir la diada castellera del migdia.

Agustí Codinach

La missa va comptar com cada any amb una nombrosa representació institucional.

 Madrid

Dies de reflexió i pregària en la trobada internacional de Sant'Egidio

La pau no té fronteres

MERITXELL TÉLLEZ
Madrid

Homes i dones de religions diferents, convidats per la Comunitat de Sant'Egidio i l'arxidiòcesi de Madrid, s'han reunit com a pelegrins seguint «l'Esperit d'Assís» del 15 al 17 de setembre per cercar nous camins de pau. Precisament en aquest any en què es recorden els vuitanta anys de l'inici de la Segona Guerra Mundial i els trenta anys de la caiguda del mur de Berlín. «Hem pregat, hem escoltat el lament silenciós i el crit de qui és exclòs del benestar, en les guerres, en terres on ja no hi creix res, com si ja no fossin homes o dones com nosaltres», deia el manifest, llegit per una jove, i que han signat tots els líders religiosos participants a la trobada, en una plaça de l'Almudena plena de milers de persones de diverses procedències. «Ens preocupen les generacions futures», continua el manifest «perquè veiem que es consumeix l'únic planeta que és de tots, com si fos només d'alguns», «perquè sembla que el somni de pau es debilita».

Han estat dies bonics perquè molta gent ha aixecat els ulls i s'ha entrat en el cor de moltes problemàtiques importants per al món: el medi ambient, les injustícies, el sofriment dels infants, les guerres i les seves conseqüències. Com ha explicat Marco Impagliazzo, president de Sant'Egidio, «sortim amb una mirada positiva, hi ha un compromís dels homes de religió i del món de la cultura per prendre cura de la casa comuna, que sofreix per les crisis ambientals, les guerres, l'explotació de les persones, sobretot dels immigrants. Quin sentit té dividir-se? Cal unir-se i treballar perquè tantes ferides siguin guarides, perquè tothom tingui un futur».

MARCO IMPAGLIAZZO
«Quin sentit té dividir-se? Cal unir-se i treballar perquè tantes ferides siguin guarides, perquè tothom tingui un futur»

«El cel és un de sol» i totes les religions s'hi adrecen «en la desesperació i en la joia, des dels refugis precaris sota les bombes a Síria, fins en el culte d'esglésies, sinagogues, mesquites i temples», recordava Impagliazzo a la plaça, on també ha destacat la importància de tenir cura del medi ambient, com ja ho estant fent molts joves, amb interès i responsabilitat perquè el món de demà serà el seu i cal que sigui un futur en pau, una «pau sense fronteres», com manifestava el títol de la trobada d'aquest any.

Els treballs d'aquesta trobada han estat oberts en una gran inauguració, on ha participat el president de la República Centreafricana, que ha recordat que «el seu país ha sortit recentment d'una llarga guerra i cerca les maneres d'entendre's i viure junts. Un desafiament difícil però realitzable», destacava. Així ha manifestat vo-

Foto: Un moment de la cerimònia final.

ler abolir la pena de mort, cosa que «seria un signe de pacificació, un senyal d'un país que entra definitivament en una fase històrica». La lectura del missatge del papa Francesc als participants en la gran assemblea ha encoratjat tothom: «La casa comuna no pot tenir murs que separin i enfrontin els qui hi viuen. En canvi, necessita portes obertes que ajudin a comunicar-se, a trobar-se, a cooperar per viure junts en pau, respectant la diversitat i reforçant els vincles de responsabilitat. La pau és com una casa amb moltes estances en la qual tots estem cridats a viure-hi. La pau no té fronteres.»

El fundador de Sant'Egidio, el professor Andrea Riccardi, en la seva intervenció de benvinguda ha destacat: «El problema no és que hi hagi fronteres, sinó com viure les fronteres en un món gran i de vegades terrible. Sovint les fronteres

que expulsen o estan impregnades d'odi fragmenten el món i creen un insidiós clima de conflicte. Ens angosta la pau. Potser algú dirà que, plantejat així és genèric, i que cal fer servir criteris especialitzats. Potser és ingenu, però deixin-me dir que la visió unitària de la pau és una herència de les religions: una pau que abraça tot el món, i que va des del final dels conflictes fins a les relacions entre les persones o la dimensió del cor. El cel no es pot tancar dins les fronteres.»

Al final d'aquests dies tan intensos, on més de tres-cents convidats han participat en vint-i-set panells amb temàtiques molt diverses, i que ha finalitzat amb les pregàries de cada confessió religiosa i un moment d'unitat en la gran cerimònia final, s'ha anunciat que Roma serà la ciutat que acollirà la trobada internacional en «l'Esperit d'Assís» l'any 2020.

Madrid

«Cadena de Bondades» convida a canviar el món

La missió, a ritme de rap

Obres Missionals Pontificies

Josué Villalón (esquerra) amb el raper Grilex i José M. Calderón, director d'OMP.

«Entra en acción, empieza y no pares. Tienes un don, demuestra lo que vales.» Amb aquesta invitació directa i a ritme de rap, Obres Missionals Pontificies (OMP) a Espanya impulsa la campanya del Mes Missioner Extraordinari Cadena de Bondades. A través d'un videoclip, que compta amb la col·laboració de la formació rapera Not From This World (NFTW) i del raper Grilex, OMP vol conscienciar sobre la possibilitat de fer un món millor. Els diners que es generin de les escoltes i visionats del rap Cadena de Bondades al Youtube es donarà a les missions.

Josué Villalón, membre de NFTW, ens explica el sentit d'aquest rap: «La nostra societat ens encomana el pessimisme, les males notícies, i és un deure i una necessitat contagiar el bé tan formidable d'aquesta Bona No-

tícia: un Déu que ens estima amb bogeria, que ha entregat el seu fill Jesucrist, que ha mort i ressuscitat per nosaltres perquè tinguem vida en abundància i visquem una felicitat plena.»

Cadena de Bondades convida a fer petits gestos per transformar la nostra societat. D'alguna manera, tots podem ser missioners. Així, Josué Villalón, destaca que «els missioners són un exemple d'entrega, de sacrifici cap als altres. Ho abandonen tot per l'Evangelí, per amor a Jesucrist, a l'Església i als homes, als llocs més insospitats i aïllats del món. Ells són el motor que ha inspirat la nostra cançó: unes vides que estimen Déu i els altres amb autenticitat, amb coherència...».

Com qualsevol rap, aquest tema té una lletra molt directa, «que parla des del cor», explica el raper de NFTW, «tot i que no som exemple de res, hem volgut transmetre una cosa en què nosaltres creiem, i que hem experimentat pobrament en les nostres vides: no és el mateix la vida amb Jesucrist que sense Ell. Tot pren sentit: la teva relació amb els altres, amb els amics, amb la família, a la feina, en els estudis...».

Villalón considera que «és possible ser missioner al món i potser avui més que mai és necessari perquè el món necessita una paraula d'ànim, d'esperança, enmig de la foscor que moltes vegades ens envolta». Per això el missatge que transmet Cadena de Bondades busca tocar la consciència a escala social, reconeix el raper, «escolta! el món et necessita, el món està malament però es pot fer alguna cosa, els missioners ho estan fent. Com més dones, més reps. Sense esperar res a canvi, sense grans pretensions, posa't en mans de Déu: parla-li dins teu, en la pregària, perquè Ell respon i donant-te als altres descobriràs el sentit de la vida».

Tots som missioners allà on estiguem, apunta aquest membre de NFTW, «Déu t'ha posat aquí i aquí també ets missioner, formes part d'aquesta Església amb les nostres pregàries, amb la nostra ajuda i amb la nostra forma de ser».

SIGNES D'AVUI

L'infern de Dante

La realitat que vivim en la nostra societat em recorda sovint l'infern de Dante. A la selva fosca on estem ficats apareixen ja a les primeres escenes tres animals, cadascun dels quals té un simbolisme. La pantera és l'al·legoria de la luxúria; el lleó, de la supèrbia i la lloba de la cobdícia. En altres paraules: sexe, poder i diners, amb els matisos que correspongui en cada cas. La pantera talla el pas. En canvi, el lleó fa por, i la lloba li causa tant de pànic que perd l'esperança del cim. Quan els analistes disserten sobre la política i la societat, descobreixen que aquests animals poden barrejar les seves tendències. Per exemple, es parla de l'eròtica del poder. La percepció dels principals problemes segons el CIS (Centre d'Investigacions Socio-

lògiques) té a veure amb aquestes tres bèsties. Segons les dades del juliol del 2019, els problemes relacionats amb els diners (atur, problemes econòmics, corrupció i frau...) i el poder (els polítics en general, els partits polítics i la política) pugen a les primeres posicions.

Dante discorre pels diferents cercles de l'infern on els condemnats pateixen per les seves passions desbocades: luxúria, gola, avarícia, ira... El diagnòstic no s'esgota en aquestes conductes, sinó que

No hi ha res a fer fins que no ens destruïm sense remei?

LLUÍS SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

s'amplia d'una manera molt variada amb els violents, els fraudulents, que presenten uns perfils molt diversos, i els traïdors. Potser el més determinant es troba al cant III, 9: *Lasciate ogni speranza, voi ch'entrate* («Abandoneu tota esperança, els que aquí entreu»). La situació actual que vivim, permet esperar una millora? No hi ha res a fer fins que no ens destruïm sense remei? Arriben dies altament problemàtics i d'una enorme gravetat. O ens instal·lem definitivament a l'infern o continuem cap al cim, on hi ha el paradís. Per arribar-hi, cal passar per una etapa intermèdia de feina àrdua: el purgatori, on es purifiquen els pecats capitals. El primer, la supèrbia, ja que sense la humilitat tornarem a enfonsar-nos a l'infern.

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

FINESTRA A LA VIDA

«Jo he estudiat a peu dret»

De tant en tant, m'admiren les reflexions d'alguns amics de la presó. Hi ha un noi que, durant la conversa, sempre em sorprèn per la seva saviesa innata. No sap què és viure en família perquè no n'ha tinguda mai. Menor No Acompanyat o MENA, com en diem ara, va vagar pels carrers de Barcelona com tants altres quan va complir els 18 anys.

El temps que porta a la presó li ha servit per «fer-se un home», com ara em confessa. Reconec que des que me'l va presentar un funcionari i li vaig veure aquella tristesa infinita als ulls, el vaig acollir com un fill del meu cor. Setmana rere setmana l'he vist créixer. Ara els seus ulls tenen una llum que il·lumina el seu voltant.

Aquest matí m'ha tornat a parlar de la seva felicitat i del seu creixement gràcies a l'amistat que té amb

Déu. M'he apuntat les seves paraules perquè pugueu gaudir de la mateixa alegria que jo sento: «Estic tan content. Tu m'has donat vida. Jo no vivia, em vivien els altres. Ara soc jo i Déu, amb qui parlo cada dia. Estic a la presó, però jo em sento lliure per dins. I és perquè tinc Déu amb mi... No sé com la gent pot passar sense estar amb Déu.»

En sentir aquestes paraules que en resumeixen moltes altres, li he preguntat d'on treia aquesta saviesa i m'ha tornat a sorprendre amb aquestes paraules: «Jo no he estudiat assegut com tots els estudiants, sinó a peu dret, aprenent de la vida.» «I, què és el primer que has après?», li he preguntat. «Que jo soc algú i que puc ajudar els altres si els miro. Jo abans era invisible. Veia la gent, però la gent no em veia a mi.»

Animada amb aquestes paraules, he continuat l'interrogatori: «Què és el pitjor de la teva vida passada?» «No tenir ningú, no ser d'una família.» «I el teu desig més gran?» «Ser una persona normal, amb una família, i tenir fills per fer-los feliços.»

He sortit de la presó, i quan tornava cap a casa, mentre conduïa per l'autopista, he donat gràcies a Déu per aquesta conversa i he pregat pels altres presos als quals encara no els ha arribat l'hora. Però Déu té el seu temps i el seu moment per a cadascú.

«Jo abans era invisible. Veia la gent, però la gent no em veia a mi»

**«Catalunya Cristiana»
segons els nostres lectors (i II)**

Vosaltres
teniu la
paraula

El 29 de setembre del 1979, fa quaranta anys, va sortir al carrer el primer número del setmanari *Catalunya Cristiana*, una iniciativa impulsada pels sacerdots Francesc Malgosa i Joan E. Jarque, tots dos malauradament morts. Amb l'avinentsa del 40è aniversari hem donat la paraula a 40 lectors que ens han explicat què significa per a ells el setmanari, què els aporta a la vida de fe, quines seccions valoren més. Durant les dues darreres setmanes heu pogut llegir les seves opinions.*

21 Montserrat Domingo

Eremita de Sant Joan del Codolar
(Cornudella de Montsant)

Catalunya Cristiana és un setmanari que em dona la possibilitat de llegir les realitats de l'Església en aquest món global, de Catalunya, de Roma i d'arreu. Quan arriba hi faig un cop d'ull. M'agrada la secció d'opinió per la diversitat. En primer pla, Reportatge i Des del carrer per l'actualitat. Les pàgines de Cultura, Llibres, Ciència, Rauxa i Zoom per la instantaneïtat.

22 SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA

Bisbe de Mallorca

Catalunya Cristiana m'ajuda a respirar al ritme de la nostra Església particular i universal. Sempre m'hi he sentit identificat, no sols per participar-hi escrivint cada setmana des de fa uns anys, sinó perquè la varietat que presenta ofereix actualitat, pensament, opinió, crònica, vida, cultura, projectes, sensibilitat social, espiritualitat, arrels, comunió, sentit de pertinença, país, missió i moltes coses més. Hi ha un esforç continuat de posada al dia i de respondre a preguntes que la gent es fa, ja que s'hi veuen reflectides accions humanitàries, passió pels drets humans i una ambientació plena d'Evangelí. Crec que està fent molt de bé i la diversitat que conté ens enriqueix.

23 Miquel Albert Soler Martí

President de l'Associació Mirada Solidària, de la qual depèn l'Edició Braille de «Catalunya Cristiana»

Dels quaranta anys que compleix *Catalunya Cristiana*, en fa cinc que el setmanari es pot llegir també en Sistema Braille per part de les persones cegues o amb baixa visió. Jo soc un d'aquests lectors i, per a mi, el fet de poder llegir aquests continguts ha estat molt important per diversos factors. Llegir els seus continguts em suposa un aliment per a l'ànima que sovint està assedegada d'espiritualitat. I quan necessitem concretar aquesta espiritualitat amb un adjectiu que la qualifiqui, el setmanari que ens ocupa ens recorda que les arrels del nostre país són ben cristianes.

24 Joan Arimany Juventeny

Gestor cultural de Manlleu

Catalunya Cristiana em permet seguir el batec de l'Església i dels qui la conformen. Especialment em motiven aquelles seccions que tracten del ric patrimoni artístic eclesial com han estat, aquest estiu, els reportatges dedicats a les esglésies i santuaris del Baix Camp i de la Cerdanya o els articles sobre goigs, com el que es va dedicar als dibuixats per Josep M. Jujol a la secció de Cultura. En resum, aquells textos que tracten de la riquesa cultural de la pietat popular que acompanya i agombola la Sagrada Litúrgia.

25 DOLORS PUIGDEVALL DALMAU

Directora de Càritas
diocesana de Girona

Quan va sortir *Catalunya Cristiana* no vam dubtar a fer la subscripció. Amb la revista rebem la voluntat d'un grup divers de persones de casa nostra que volen compartir experiència de vida cristiana. Això ajuda a teixir i sentir-nos comunitat de l'Església a Catalunya. Permet espigolar temes d'actualitat eclesial, potser una reflexió que encoratja, una opinió que reabilita, un perfil de persona valuós, el valor de la cultura... Gràcies a les persones que la fan possible.

26 Josep Maria Canals

Prior de la Cartoixa de Santa Maria de Montalegre

A la Cartoixa rebem dos exemplars de *Catalunya Cristiana*, el català el llegeixo jo amb fruïció i després el deixem a la capella exterior per si algú el pot aprofitar o el regalem a alguna persona concreta. És una manera de fer una difusió discreta. L'exemplar en castellà el distribuïm entre les cel·les i es llegeix amb molta atenció. En les recreacions de diumenge, de fet, ens interessa i comentem el que diuen el Dr. Nicolau (company de curs al Seminari), fra Valentí Serra i també Victòria Molins. Personalment m'agraden els temes que abordeu, les entrevistes i les cartes dels pastors. La línia de la publicació la trobo molt actual, eclesial i, a vegades, agosarada (dient les coses ben dites) en tocar alguns aspectes de les estructures.

27 Jordi Curcó

Periodista de Lleida

La meua valoració no pot ser altra que molt bona, ja que el considero un xic meu, el setmanari, i me l'estimo molt. Potser perquè hi porto col·laborant 21 anys, des que l'any 1998 vaig entrar com a corresponsal de la diòcesi de Lleida, substituint el recordat Mn. Jaume Montaña. Els primers anys de corresponsalia els vaig viure amb passió periodística, amb total llibertat i sense cap restricció i des d'un mitjà de comunicació bressolat en el si de l'Església catalana, amb indissimulat tarannà de servei eclesial i alhora de servei al país, amb un signe de catalanitat manifesta.

L'actual setmanari, amb un format renovat i reconvertit en mode revista, dona moltes més possibilitats de refermar-se com a mitjà potent de comunicació, formació i informació de l'Església de Catalunya.

28 CRISTÓBAL LÓPEZ

Cardenal i arquebisbe de Rabat

Recordo la preparació del llançament de *Catalunya Cristiana*, així com l'aparició dels primers números. En les meves visites a la redacció per aportar notícies salesianes era atès pel P. Gamissans, cap de redacció.

Durant 18 anys vaig rebre la revista gratuïtament al Paraguai, gràcies a donants anònims als quals mai no els ho vaig poder agrair, cosa que faig ara.

Catalunya Cristiana em va possibilitar continuar unit, malgrat la distància, amb l'Església de Catalunya i assabentar-me de les coses del país. També em va servir per a la formació permanent, perquè moltíssims articles em van resultar de profit. I no poques vegades, els fotocopiava i distribuïa. Informació, comunió, formació i evangelització... Quatre paraules, quatre «beneficis obtinguts», quatre dècades: per molts anys, CC. I endavant!

29 Vicent Beguer

Farmacèutic jubilat de Tortosa

M'ha costat acostumar-me al nou format, tot i que és una notable millora en la qualitat del paper i la disposició dels textos. Ara ja m'agrada i disfruto dels avantatges de la presentació actual. Les seccions que més m'interessen són els reportatges sobre esglésies i santuaris, trobades de grups, vides de seglars que han merescut un reconeixement de la comunitat eclesial.... També llegeixo sempre la informació sobre el Vaticà, debats (paper de la dona a l'Església catòlica), els catòlics en altres països... També trobo interessants els articles científics i divulgatius botànic-ecològics. M'agrada especialment llegir Victòria Molins i el seu contacte amb una vida real tant extensa.

30 Édison Fañanás-Lanau

Diaca permanent a Tübingen, Alemanya

Tot i que no sempre em puc llegir el *Catalunya Cristiana* la setmana que el rebo, el trobo a faltar si no ho faig. Sovint, doncs, em llegeixo el setmanari en «diferit», però no perd gens ni mica la llum i la frescor que m'arriba. M'agrada saber el que passa a «casa» i també em fa molt de bé llegir reflexions. Llegir el *Catalunya Cristiana* no és només un aliment espiritual, sinó també la vivència concreta de la comunió que vivim com a creients. I això confor-

ta i anima molt. Moltes gràcies i per molts anys!

31 Folqué-Giménez

Família de Sant Vicenç dels Horts

Fa molts anys que som subscriptors de *Catalunya Cristiana*. Per a nosaltres, és com una finestra privilegiada a través de la qual copsem la vida de l'Església, especialment en la seva dimensió missionera. Valorem molt positivament els articles, sempre interessants de Mn. Francesc Nicolau i fra Valentí Serra, així com els reportatges de divulgació sobre ermites, santuaris o parròquies amb interès artístic. El nou format ha fet que la revista sigui més manejable i propera, amb un to modern i actual. L'única cosa que trobem a faltar, i que potser podria incloure's en el futur, és una més gran divulgació bíblica adreçada als fidels, com ara la incorporació de comentaris als salms per fer-los més propers a la gent i afavorir el res de la litúrgia de les hores entre els laics.

32 Xavier Roca Bas

Delegat de Mitjans de Comunicació Social del bisbat de Girona

He llegit *Catalunya Cristiana* tota la vida, però ha estat darrerament que he tingut l'oportunitat de gaudir amb més periodicitat dels seus continguts i, per tant, ser més conscient de la seva necessària funció, tant a nivell eclesial com social i cultural. Sempre m'ha semblat un altaveu imprescindible sobre la realitat de l'Església a casa nostra i del que passa més enllà. Felicitats pels 40 anys, enhorabona a tot l'equip i llarga vida!

33 MN. NORBERT MIRACLE

Vicesecretari de la Conferència Episcopal Tarraconense

Recordo molt bé quan es va fer pública la decisió de posar en marxa el setmanari. Immediatament em vaig donar d'alta com a subscriptor. En aquells anys, el nom del setmanari em va semblar una veritable declaració de principis: «Catalunya Cristiana.» Era important que en el moment de la recuperació de les institucions d'auto-

govern del nostre país hi figurés el nom de Catalunya, i a la vegada que, explícitament, es fes referència a la identitat cristiana del setmanari. El ressò del pensament del bisbe Torras i Bages era clar... i català.

34 Pilar Fanlo

Feligsra de Sant Feliu de Llobregat

Tot i que des de fa molts anys no deixo de llegir-la amb molt d'interès, el nou format de *Catalunya Cristiana* la fa més atractiva i accessible. Es tracten temes molt interessants, de gran importància per a l'Església d'avui, amb profunditat, però sense fer-se feixucs. Les notícies d'actualitat m'ajuden a copsar el batec de l'Església universal i em permeten aprofundir el misteri de la comunió que el mateix Jesucrist ens convida a viure. *Catalunya Cristiana* forma i informa, és una publicació que alimenta i alhora esdevé motiu d'esperança.

35 Canals-Margalef

Família de Martorell

Catalunya Cristiana té moltíssimes coses interessants i ja és gai-

Agustí Codinach

Lectores de «Catalunya Cristiana» en un acte promocional.

rebé una més de la família. Llegir-la setmanalment ha esdevingut una tradició. El nou format ens agrada molt i ha fet que fins i tot els més joves s'hi apropin tímidament. Juntament amb el seu aspecte informatiu, valorem molt, i participem sempre que podem, dels viatges i peregrinacions que proposa a través del Club+Amics. Hem descobert una manera diferent de viatjar, sense perdre mai de vista la dimensió religiosa i espiritual.

36 Samuel Gutiérrez

Seminarista de Sant Feliu i exredactor de «Catalunya Cristiana»

Catalunya Cristiana és casa meva, gairebé com si fos família, i això m'impedeix fer-ne una valoració més o menys objectiva. Les novetats de format i continguts han estat un gran encert, un *aggiornamento* necessari que crec que la fa més atractiva i propera al públic més jove. Valoro també moltíssim la qualitat de les noves incorporacions que, juntament amb l'equip que ja hi treballava, ha configurat una plantilla excel·lent, amb experiència i alhora vitalitat, realisme i alhora fidelitat creativa, al servei sempre de l'Església i dels seus pastors.

37 PATRICIA NAVAS

Periodista

Aquest setmanari ens ha aprofitat veus i realitats cristianes de casa nostra molt enriquidores que, encara que són a prop, romanen sovint amagades perquè no fan gaire soroll i perquè no solen interessar al món ni als mitjans de comunicació generalistes. M'agraden les entrevistes, alguns articles interpretatius i d'opinió que aporten una visió alternativa de la realitat, i també les fotografies. També són interessants alguns enfocaments sobre l'Església universal i l'actualitat mundial que ajuden a estar al dia, i l'aportació de la gent «normal», dels nostres pobles i ciutats, a qui sempre s'han obert les pàgines de *Catalunya Cristiana*.

38 Amparo Gómez

Periodista

Catalunya Cristiana és una veu plural de l'Església a Catalunya.

S'esforça per donar a conèixer la vida del Poble de Déu a casa nostra, per aportar elements d'anàlisi des de l'Evangeli, per tal que els lectors puguin valorar l'actualitat i tenir opinions fonamentades sobre les qüestions del món. Mira de reinventar-se, després de 40 anys, per tenir sentit ara i avui, com fa 4 dècades.

39 FRANCISCO PARDO

Pres a Quatre Camins

L'exemplar que rebo s'ha convertit en una cosa comunal, ja que quan acabo de llegir-lo el cedeixo a altres companys, i em consta que passa per diverses mans. Rebre setmanalment *Catalunya Cristiana* és com rebre un alè d'aire fresc, l'espero amb delit. Les seccions que més m'agraden són el comentari de Victòria Molins, el Consultori Bíblic, el sant, el Consultori i els articles de fra Valentí Serra.

40 Maria Dolors Amat

Pedagoga

Rebre setmanalment *Catalunya Cristiana* significa una nota positiva, sempre m'alegra tenir-la a les mans, espero ampliar la informació de notícies que ens arriben del carrer, així com conèixer petits o grans esdeveniments inesperats. Em desperten particular interès les pàgines dedicades a les exhortacions apostòliques i les activitats del papa Francesc, la informació sobre els esdeveniments de la diòcesi, actes acadèmics, així com l'opinió de persones qualificades que imparteixen conferències i seminaris. Valoro moltíssim el fet d'una informació actualitzada que ens posa al dia temes eclesials i socials, especialment interessants per a nosaltres, Poble de Déu, que peregrina mancat massa sovint de canals de informació fiables.

**Els qui estigueu interessats a fer-nos arribar les vostres opinions sobre el setmanari, recordeu que teniu a la vostra disposició la secció de «Cartes al director». Escriuiu-nos a redaccio@catalunyacristiana.cat*

**JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL**

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

L'Institut Superior de Ciències Religioses

Estimats tots, avui voldria parlar de l'Institut Superior de Ciències Religioses Sant Fructuós de la nostra arxidiòcesi.

L'Institut Sant Fructuós, reconegut per la Facultat de Teologia de Catalunya, ofereix uns estudis sistemàtics de teologia, de nivell universitari, amb totes les matèries concurrents: Sagrada Escriptura, filosofia, teologia, història de l'Església, arqueologia i arts cristianes, etc. Després dels tres primers cursos, s'obté el grau eclesiàstic que, per al reconeixement civil a l'Estat espanyol es requereix un any més d'estudis. Si hom desitja completar els estudis en aquest centre acadèmic, aquests comprenen un total de cinc cursos, al final dels quals s'obté la llicenciatura en Ciències Religioses, amb reconeixement eclesial i civil.

El nivell majoritari de la societat i els interrogants que planteja la vida en el món modern fan més necessari, cada dia, posseir un pensament sòlid i clarificat de la fe. L'anomenada «fe del carboner» avui no s'aguanta. L'entrada de molts laics i laiques a la docència, especialment els qui es dediquen al camp de la religió —escola, catequesi o altres àmbits—, cosa que és un «signe dels temps», exigeix una formació ben documentada.

El mateix passa quan hom vol obrir-se a un diàleg seriós amb l'home d'avui. L'Institut Sant Fructuós s'ha marcat aquests objectius; però no queda clos en l'àmbit dels creients, està obert sense discriminació a altres persones que, contemplant des de fora la comunitat cristiana, s'interessen per la fe que professa l'Església catòlica. El nostre

Institut està cobrint un dels objectius sobre la formació demanats pel Concili Vaticà II i urgits també pel Concili Provincial Tarraconense de 1995. En els moments actuals, el nostre Institut esdevé la primera casa de formació de la nostra arxidiòcesi, donat que, com sabeu, els nostres seminaristes des de fa anys es formen a Barcelona.

Aquests dies acaba de començar el nou curs, però la matrícula resta oberta durant tot el mes d'octubre que acabem de començar per a tothom qui s'hi vulgui inscriure. Precisament, la inauguració oficial del curs acadèmic tindrà lloc el proper 17 d'octubre, a les 7 de la tarda, amb una ponència del Dr. Eloy Bueno, professor a la Facultat de Teologia de Burgos, sobre l'activitat missionera en el marc de l'Església local. Cal dir que el Dr. Bueno és un dels millors experts en la teologia sobre l'activitat missionera de l'Església.

Les classes de l'Institut tenen lloc a l'edifici del Seminari de Tarragona, amb possibilitat d'aparcament al pati d'esports. Invito i encoratjo a participar en aquests cursos especialment els laics i laiques diocesans, els religiosos i religioses, els instituts seculars, els mateixos preveres i diaques, per renovar o actualitzar allò que al seu moment van estudiar, així com també aquells homes i dones de bona voluntat que malden pel sentit de la pròpia vida i la dels altres. L'horari és de dilluns a dijous de 6 a 2/4 de 10 del vespre. Però també hom pot inscriure's només a l'activitat d'un dia. Es pot consultar el programa al web: www.insaf.cat. Ens hi va la formació del present i del futur de la nostra Església diocesana.

Newman, un teòleg constructor de ponts

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Ahir es va celebrar a Roma el consistori per a la creació de tretze nous cardenals. Quan el papa Francesc nomena un nou membre del col·legi cardenalici, ho fa després d'un llarg procés de discerniment i pregària. Potser es fixarà en aquelles virtuts que ha de tenir un bon sacerdot i, fins i tot, s'inspirarà en el model d'altres cardenals exemplars que ens han precedit. Aquest és el cas del cardenal i eminent teòleg John Henry Newman.

Diumenge que ve, 13 d'octubre, el Sant Pare canonitzarà el cardenal Newman. Però diguem d'entrada que no l'eleva als altars per haver estat nomenat cardenal pel papa Lleó XIII, ni per les seves valuoses obres teològiques, sinó per haver viscut en grau heroic les virtuts teològiques de la fe, de l'esperança i de la caritat, així com les virtuts cardinals de la prudència, de la justícia, de la fortalesa i de la templança. És a dir, per haver plasmat en la seva vida un testimoni coherent de santedat. També resulta significatiu que el mateix dia, i juntament amb

aquest eminent pensador cristià, siguin canonitzades quatre religioses de congregacions compromeses amb les persones més vulnerables del seu temps.

Un tret fonamental en la vida de Newman és la seva condició de convers; es considera que ha estat el més famós dels conversos al catolicisme a l'Anglaterra victoriana. Va néixer a Londres el 1801 i es va matricular a Oxford, on uns anys més tard arribaria a ser conegut com a professor i preceptor del famós Oriel College i rector de Santa Maria, la capella universitària. Com a intel·lectual, Newman ja des que fou jove va sentir la inquietud de bastir ponts entre la fe cristiana i la cultura del seu temps. Va ser un dels inspiradors del Moviment d'Oxford, cosa que el va portar a apropar-se progressivament a l'Església catòlica, a la qual es va adherir el 1845. Després de ser ordenat sacerdot a Roma, va establir a Londres la congregació de l'Oratori de Sant Felip Neri i va ser creat cardenal el 1879, onze anys abans de la seva mort.

«Déu ens parla primer al cor. El coneixement propi és la clau per entrar als preceptes i doctrines de l'Escriptura» (*Sermons parroquials* 1,75). Newman és un humanista i entén —i estima— el cor de l'home, seu de la intel·ligència, de la voluntat i dels afectes. El cristianisme respon a la recerca de la veritat per part de l'home. Aquí rau una de les genialitats de J. H. Newman: en aquest moment de desafiament que viu l'Església davant una societat desorientada, Newman és un esperó incontestable per mostrar al món el veritable rostre de l'Església, la que custodia la Bellesa de l'home.

Finalment, Newman, que es va moure en el món universitari, mai va considerar que la raó i la fe fossin incompatibles i es va esforçar per edificar ponts entre ambdós conceptes. Aquesta condició de constructor de ponts és un missatge molt actual. Per dir-ho en paraules del papa Francesc, Newman pot inspirar-nos en l'esforç —mai acabat— «de construir ponts i no murs».

COMENTARI DE LA PARAULA

Som uns criats inútils quan no fem res més del que se'ns ha ordenat

GLÒRIA MONÉS

Jesús, tot fent camí cap a Jerusalem (Lc 17,11), acaba d'advertir als seus deixebles, amb imatges d'una duresa extrema, sobre el gravíssim perill dels escàndols (17,1-2) i d'instruir-los sobre el perdó del germà, que no coneix límits (17,3-4), passatges que ens han estalviat de llegir-los aquest diumenge. Els apòstols reaccionen demanant-li que els augmenti la fe. La resposta de Jesús, segons el Còdex Beza, deixa entendre que de fe no en tenen gens ni mica: «Si tinguéssiu una fe com un gra de mostassa», tinguda per la més petita de totes les llavors. El text usual considera que sí que en tenen: «Si teniu una fe com un gra de mostassa, diríeu a aquest sicòmor: "¡Desarrela't i planta't al mar!", i us obeeiria.» El Còdex Beza reforça la comparació fent ús del paralelisme hebreu: «...diríeu a aquesta muntanya: "¡Desplaça't d'aquí allí!", i es desplaçaria, i al sicòmor: "¡Trasplanta't al mar!", i us obeeiria.» Tant «la muntanya» com «el sicòmor» porten l'article, senyal que són dues entitats ben conegu-

des dels apòstols: representen la institució jueva de Jerusalem, a la qual Jesús ha decidit enfrontar-se. A continuació, Jesús desenvolupa el contingut dels dos exemples que acaba de presentar amb una espècie de paràbola sobre l'estatus que tenien els servents i que els apòstols han assumit sense replicar, identificant-se amb els servents que ho fan tot perquè l'amo els ho ha ordenat, per no haver-li donat la plena adhesió. És obvi que l'amo no estigui agraït al seu servent perquè hagi fet el que li havia manat. Per si hi hagués algun dubte, Jesús mateix ho ratifica: «Em penso que no», una presa de posició que no trobareu en el text usual. Això no vol dir que Jesús hi estigués d'acord, sinó que coneixia molt bé quin era l'estatus dels servents en el seu temps. No deixa de sorprendre'm que encara avui molts creients no parin d'apropiar-se la frase, sense percebre'n la ironia, identificant-se del tot amb aquests «servents inútils».

JOSEP RIUS-CAMPS

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

IGNASI RICART

Claretia i biblista

Per què són importants els documents de Qumran i Nag Hammadi? (i II)

Els textos de Nag Hammadi són una col·lecció de dotze còdexs de paper amb tapes de cuir que van ser descoberts casualment el 1945 a l'alt Egipte, al costat de l'antic llogaret de Quenoboskion, a uns deu quilòmetres de la moderna ciutat de Nag Hammadi. Avui es conserven al Museu Copte del Caire, i se solen designar amb les sigles NHC (*Nag Hammadi Codices*).

Els NHC van ser confeccionats cap a l'any 330 i enterrats a finals del segle IV o principis del V. Aquests còdexs contenen unes cinquanta obres escrites en copte —la llengua egípcia parlada pels cristians d'Egipte i escrita amb caràcters grecs—, que són traduccions del grec, de vegades no gaire fiables. Gairebé totes les obres són de caràcter herètic i reflecteixen diferents tendències gnòstiques que, en general, ja eren conegudes perquè les van combatre els Pares de l'Església, especialment sant Ireneu, sant Hipòlit de Roma i sant Epifani. La principal aportació d'aquests còdexs és que ara tenim accés directament a les obres dels mateixos gnòstics i es pot comprovar que, efectivament, els Sants Pares coneixien bé allò a què s'enfrontaven. Des del punt de vista literari, a NHC hi ha representats els gèneres més diversos: tractats teològics i filosòfics, apocalipsi, evangelis, oracions, fets d'apòstols, cartes, etc.

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYA
CRISTIANA.CAT

Diumenge XXVII de durant l'any

Lectura primera

Ha 1,2-3.2,2-4

El just viurà perquè ha cregut

Lectura de la profecia d'Habacuc:

Fins quan, Senyor, demanaré auxili i no m'escoltareu, cridaré: «Violència», i no em salvareu? Per què deixeu que vegi aquestes calamitats i contempli tantes penes? Tinc davant els ulls devastacions i violències; hi ha baralles i s'axequen discòrdies. El Senyor em respongué: «Escriu una visió, grava-la sobre tauletes d'argila, que es puguin llegir corrents. És una visió per a un moment determinat, que aspira al seu terme, i no fallarà. Espera-la, si es retardava; segur que vindrà, no serà ajornada. L'home d'esperit orgullós se sentirà insegur, però el just viurà perquè ha cregut.»

Salm responsorial

94

Veniu, celebrem el Senyor amb crits de festa,
aclamem la Roca que ens salva;
presentem-nos davant seu
a lloar-lo,
aclamem-lo amb els nostres cants.

*R. Tant de bo que avui sentíssi la veu del Senyor:
«No enduriu els vostres cors.»*

Veniu, prostrem-nos i adorem-lo,
agenollem-nos davant el Senyor,
que ens ha creat, ell és el nostre Déu,
i nosaltres som el poble que ell pastura,
el ramat que ell mateix guia. *R.*

Tant de bo que avui sentíssi la seva veu:
«No enduriu els cors com a Meribà,
com el dia de Massà, en el desert,
quan van posar-me a prova els vostres pares,
i em temptaren, tot i haver vist les meves obres». *R.*

Lectura segona

2Tm 1,6-8.13-14

No t'avergonyeixis del testimoni que donà el nostre Senyor

Lectura de la segona carta de sant Pau a Timoteu:

Estimat, et recomano que procuris revifar la flama del do de Déu que portes en virtut de la imposició de les meves mans. L'Esperit que Déu ens ha donat no és de covardia, sinó de fermesa, d'amor i de seny. Per tant, no t'avergonyeixis ni del testimoni que donà el nostre Senyor ni de mi, que estic empresonat per ell; tot el que has de sofrir juntament amb l'obra de l'evangeli, suporta-ho amb la fortalesa que Déu ens dona. Tingues com a norma la doctrina sana que has escoltat dels meus llavis, i viu en la fe i en l'amor de Jesucrist. El tresor que t'ha estat confiat és valuós. Guarda'l amb la força de l'Esperit Sant que viu en nosaltres.

Al·leluia

1Pe 1,25

La paraula del Senyor dura per sempre, i aquesta paraula és l'evangeli que és anunciat.

Evangelí

Lc 17,5-10

Només que tinguéssiu fe

Lectura de l'evangelí segons sant Lluç:

En aquell temps, els apòstols digueren al Senyor: «Doneu-nos més fe.» El Senyor els contestà: «Només que tinguéssiu una fe menuda com un gra de mostassa, si dèieu a aquesta morera: «Arrenca't de soca-reliplanta't al mar», us obeiria.» Supposem que algú de vosaltres té

un esclau llaurant o pasturant el ramat. Quan ell torna del camp, li dieu mai que entri de seguida i sigui a taula? No li dieu, més aviat, que prepari el sopar, que estigui a punt de servir-vos mentre mengeu i beveu, i que ell menjarà i beurà després? I quan l'esclau ha complert aquestes ordres, qui ho agraeix? Igualment vosaltres, quan haureu complert tot allò que Déu us mana, digueu: «Som servents sense cap mèrit: no hem fet altra cosa que complir el nostre deure.»»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC C; FERIAI I)

TEMPS ORDINARI

(SALTERI: SETMANA 3)

Octubre

6. DIUMENGE

Diumenge XXVII de durant l'any, Verd. Lectures: Habacuc 1,2-3; 2,2-4 / Salm 94 / 2 Timoteu 1,6-8.13-14 / Lluc 17,5-10

SANTORAL: Bru, prev. i fund.; Emili, mr.; Fe, vg. i mr.; Maria de les Cinc Llagues, rel.

7. DILLUNS

Mare de Déu del Roser (MO), Blanc. Lectures: Joan 1,1-2,1.11 / Salm Joan 2,3.4.5.8 / Lluc 10,25-37

SANTORAL: Julita, vg. i mr.; Marc, p.; Sergi, mr.

8. DIMARTS

Fèria, Verd. Lectures: Joan 3,1-10 / Salm 129 / Lluc 10,38-42

SANTORAL: Demetri, mr.; Simeó el Just, prof.

9. DIMECRES

Fèria, Verd. Lectures: Joan 4,1-11 / Salm 85 / Lluc 11,1-4. O bé: *Sant Dionís* (ML), Vermell; *Sant Joan Leonardi* (ML), Blanc.

SANTORAL: Abraham, patr.; Lluís Bertran, prev.

10. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: Malaquies 3,13-4,2a / Salm 1 / Lluc 11,5-13. O bé: *Sant Tomàs de Villanueva* (ML), Blanc.

SANTORAL: Daniel Comboni, prev. i fund.; Hug de Màcon, ab. i b.; Sabí, erm.

11. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: Joel 1,13-15; 2,1-2 / Salm 9 / Lluc 11,15-26. O bé: *Sant Joan XXIII* (ML), Blanc; *Santa Maria Soledat Torres Acosta* (ML), Blanc.

SANTORAL: Alexandre Sauli, b.; Germà, b. i mr.

12. DISSABTE

Mare de Déu del Pilar (F), Blanc. Lectures: 1 Cròniques 15,3-4.15-16; 16,12 / Salm 26 / Lluc 11,27-28. SANTORAL: Domnina, vg.; Rarimi, mr.; Serafí de Monte Granario, rel.

El Sant 10 OCTUBRE

Beat Hug de Màcon

L'eclosió del Cister al segle XII va fer que els monjos d'aquest orde anessin difonent la seva espiritualitat més enllà del món monàstic a mesura que eren nomenats bisbes. El primer prelat cistercenc va ser el beat Hug de Màcon (1085 – 1151), bisbe d'Auxerre. De jove va ser ordenat prevere, però va conèixer sant Bernat, que el va «convertir» al monaquisme, i va entrar amb ell a Cîteaux. Poc després va ser enviat a fundar l'abadia de Pontigny, de la qual va ser abat durant 23 anys. Des d'aquest càrrec va fundar diverses comunitats cistercenques i va maldar perquè els seus monjos duguessin una vida d'espiritualitat profunda. El 1137 va ser nomenat bisbe d'Auxerre, i com a tal va destacar per preservar l'Església de les ingerències del poder polític i també per fer de mediador en diversos conflictes. Sant Bernat mateix el considerava sant i des de fa segles és venerat com a beat per tota l'Església.

El Credo de la «romana»

JAUME GONZÁLEZ PADRÓS
Professor de l'Institut Superior
de Litúrgia de Barcelona

A Catalunya tenim un problema amb el text de la professió de fe, dins de la missa, i, en concret, en el «Símbol apostòlic», és a dir, el credo més antic de l'Església de Roma (d'aquí el seu nom). La qüestió ve arran d'una expressió (de fet són tres) que no trobem en la versió oficial llatina i, en canvi, sí en la catalana. Una en la versió escrita i les altres solament en la forma cantada popular. El text llatí diu: «*Credo in Spiritum Sanctum, sanctam Ecclesiam catholicam.*» Així ho llegim en el missal. La traducció catalana —també en el mateix missal— diu: «Crec en l'Esperit Sant, la santa Mare Església catòlica.» La primera irregularitat és afegir el «Mare» que no consta en la versió original oficial ni —diguem-ho tot— en cap de les versions de la resta de llengües vernacles conegudes (castellà, francès, portuguès, italià, anglès...). La pregunta és: per què aquest afegit en el nostre text?

La segona qüestió, desconcertant, és la introducció, en la versió popular cantada no litúrgica, d'«apostòlica i romana» al costat de «catòlica». Novament, ens fem la mateixa pregunta d'abans: per què? La resposta la podem intuir, atès el moment en què es compongué, i la fervorosa romanitat que imperava aleshores. Però volem anar més enllà. Quan aquest credo entra en el missal romà, com a alternativa possible al nicenoconstantinopolità, com és que s'aprovà un text, en la nostra llengua, que no concorda exactament amb el llatí? I, encara, com s'accepta que moltes assemblees, en l'expressió

cantada popular, adoptin aquest text que divergeix del missal, desvirtuant així el que professa el «nosaltres» eclesial? La bellesa de la música de mossèn Romeu no és argument suficient. El que defineix l'Església de Crist, tal com Ell ens l'ha lliurada, són les seves quatre notes: una, santa, catòlica i apostòlica. Tot allò que no s'hi ajusti, en un context de professió de la fe, és una clara i preocupant irregularitat.

Per altra banda, la instrucció de la Congregació per al Culte Diví i la Disciplina dels Sagraments, *Redemptionis sacramentum*, sobre la Santíssima Eucaristia (2004) afirma, en el número 69: «Que en la santa Missa i en les altres celebracions de la sagrada Litúrgia, no s'admeti un "Credo" o Professió de fe que no es trobi en els llibres litúrgics degudament aprovats.» D'aquí es desprèn que, en una acció litúrgica no és permès el cant del credo esmentat, llevat que sigui amb la correcció de la lletra i de la música, i que està a disposició de tots des del tercer Congrés Litúrgic de Montserrat (1990), gràcies a un arranjament fet, en aquella avinentesa, per compositors del mateix monestir; iniciativa que hem d'aplaudir sens dubte i amb agraïment.

Per tant, i seguint el que afirmà solemnement el Concili Vaticà II (cf. SC 22, 3), canviar, treure o afegir quelcom als textos de la sagrada Litúrgia no és legítim. I si parlem del Credo, és a dir, del contingut de la nostra fe, evidentment caldria vigilar encara més la seva exacta expressió. Aquí s'imposa una «episcopé» eficient.

Formació bíblica a la presó

FÈLIX GIL CABEZA

El febrer passat es va iniciar a la presó de Brians 2 una activitat anomenada Formació bíblica. Va ser el resultat d'unes converses que vam mantenir uns quants presos (Raül, Segundo Javier, Óscar, Diego, Fernando, Joan Manel, Jesús... i jo mateix). Les primeres sessions em va tocar fer-les a mi; l'únic «mèrit» per fer-les pot ser el fet que soc estudiant de segon curs de Ciències Religioses de l'ISCREB. Per la meua modesta experiència, puc dir que per a qualsevol activitat que es faci a la presó ha de ser un voluntari qui hi estigui al capdavant i no un pres.

Inicialment, el text de guia i referència va ser *Comprender las Escrituras*, de Scott Hahn. Es van fer uns powerpoint amb materials d'aquest text i d'altres.

A partir del mes de maig, els voluntaris col·laboradors s'hi van incorporar. El voluntari Rafael Iriarte n'és el principal col·laborador, tal com ja ho va fer a la Model. Aquest estiu, el caputxí fra Jordi Cervera ens va fer

unes sessions veritablement magistrals; el jesuïta P. Xavier Rodríguez també hi participa amb sessions «fora de programa». Fra Jordi i el P. Xavier substitueixen els capellans de Brians 1 i Brians 2 per tal que es pugui celebrar l'Eucaristia.

De ben segur que ens podem considerar afortunats per tenir aquesta activitat. Allò que s'ha iniciat i s'està fent ha de ser durador en el temps, atès que els que ho seguim ara acabarem la nostra estada a la presó i els voluntaris, per diferents circumstàncies, no sempre poden garantir la seva participació constant. Per això, crec que seria molt bo que s'incorporessin alguns voluntaris més per donar suport als que duen a terme l'activitat. Malauradament un pres condemnat no pot sortir i depèn dels voluntaris.

Aquesta activitat acaba a les 17.30 hores del dissabte. M'agradaria convidar persones per fer aquest voluntariat; l'únic requisit és tenir una bona formació bíblica. Aquesta presó de Brians 2 es troba a Sant Esteve Sesrovires, a prop de Martorell, i a uns trenta quilòmetres de Barcelona.

Potenciar el coneixement de les Sagrades Escriures és una actuació prioritària per a l'Església, la qual cosa em fa recordar les paraules de sant Jeroni: «La ignorància de l'Escriptura és la ignorància de Crist.» Com més estudies la Bíblia, més coneixements adquireixes, més matisos descobreixes i, conseqüentment, la pròpia fe es consolida i s'incrementa.

Qualsevol persona interessada pot posar-se en contacte amb mi a través de la redacció de *Catalunya Cristiana*.

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Redempció

En una missa el sacerdot va dir que n'hi havia prou amb una gota de la sang de Jesús per redimir tota la humanitat. Això és cert? I si ho és, com s'explica tota la sang vessada per Crist a la seva Passió?

És una mena de predicació habitual en altres èpoques, segons el meu parer, avui força inusual. Què es vol dir amb aquestes expressions? Una cosa ben senzilla: l'obra redemptora de Jesucrist no es mesura per la quantitat de sang vessada o per la intensitat dels sofriments. En el rerefons de la Redempció trobem la llibertat de Crist expressada en la seva obediència amorosa al Pare i en el seu gran amor a la humanitat. Llibertat i amor, aquestes són les claus. Tant va estimar Déu el món que li va lliurar el seu Fill, el qual es va fer per nosaltres obedient fins a la mort i una mort de creu. En una història ferida pel pecat i sotmesa a la mort i al Maligne, l'obediència de Crist al Pare comporta assumir el patiment i la mort. Evidentment Déu hauria pogut dur a terme la salvació d'una altra manera, però va voler fer-ho per l'Encarnació redemptora del seu Fill i Déu fa les coses de la millor manera possible. En expressions com les que vostè comenta es vol convidar a meditar el gran amor que trobem en la creu de Crist i que vol donar-se totalment al Pare i als homes. No com nosaltres que, sovint en el nostre amor tan mesquí, tendim a fer el mínim en el nostre amor a Déu i al proïsme. Ve a dir: no tenia per què patir tant, però va voler fer-ho del tot, en perfecta solidaritat amb el patiment dels homes. No és casual que, tot contemplant la passió del Senyor, s'hagin produït tantes conversions.

PER ENVIAR CONSULTES

AL DR. MATEO:

elconsultori@hotmail.com
Ap. de correus 121-25620 Tremp
(Lleida).

Postals des d'Andalusia

Gràcies a Mn. Joan E. Jarque

He llegit amb emoció i unció les dues pàgines que *Catalunya Cristiana* dedica a la mort de Joan E. Jarque, sempre en una pastoral d'avantguarda i «pioner de la premsa conciliar».

Permeteu-me el record de dues trobades amb el meu estimat Mn. Joan: la primera, en una de les reunions dels delegats diocesans de Mitjans de Comunicació Social, en la qual tots dos vam coincidir —ell per Barcelona i jo per Còrdova—, celebrada a Madrid. M'hi vaig apropar —aquesta història ja té gairebé 30 anys—, i li vaig parlar d'un suggeriment-proposta potser pioner al nostre país, més o menys, amb aquestes paraules: «Mn. Joan, per què no fem un diari com el seu, amb el títol *Andalucía Cristiana*, per a les diòcesis andaluses?» La meua pregunta li va arribar al cor noble, audaç i generós. I li vaig continuar dient: «És molt fàcil. Vostè em deixa les seves pàgines d'informació general, de reportatges, d'entrevistes, i nosaltres, escrivim les pàgines d'Andalusia.»

La segona trobada va tenir lloc, no gaire temps després, al Parador Nacional La Arruzafa, de Còrdova. Allà ens vam citar, vam parlar, i vam prendre la decisió de fer un diari d'informació religiosa, però amb la capçalera *Iglesia en Andalucía*. I el vam fer durant més de deu anys. Va ser fantàstic. Allà teniu la col·lecció per a una tesi doctoral. La nostra idea va ser pionera, i fins uns quants anys després, no van fer el mateix els diaris nacionals. Gràcies, Mn. Joan, gràcies! Un aplaudiment amb tot el meu cor de sacerdot i de periodista! Gràcies, gran mestre i gran amic!

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Quin espectacle!

Quin espectacle que ens estant donant els nostres governants! Sembla més un pati d'escola que el govern d'una nació. I la meua estimada Catalunya? Doncs, si fa no fa el mateix. Em preocupen moltes coses: les jubilacions, la sanitat, l'educació, la seguretat, la pobresa infantil, les famílies, el descens de la natalitat. Falten valors. Ja ho deia el bisbe Torras i Bages: «Catalunya serà cristiana o no serà.»

MARÍA JESÚS CLEMENTE-AYOZA
Sant Just Desvern

Límits a l'amor?

Amb un fort agraïment pel reportatge sobre sacerdots al cinema, voldria esmentar la pel·lícula italiana *Fuori dal mondo* (1999) en la qual el paper principal no és el d'un prevere, sinó el d'una religiosa. Fa temps que busco aquesta producció i no l'he trobada ni en els pocs videoclubs que queden.

La vaig conèixer a partir d'un fragment que ja no es troba a Internet i que penso que és una reflexió a estimar sense límits. La protagonista i un home d'una edat similar anaven dins d'un cotxe i parlaven sobre l'existència d'una crida de Déu. En un moment donat, ell li pregunta si, suposant que Déu existís, no era exagerat que es fessin tantes cerimònies i tantes pregàries... Ella, serenament i sense pretendre donar cap lliçó responia: «Ha estimat mai algú sense ser exagerat?»

G. S. BUSULDU
Sabadell

La força del silenci

Avui vull parlar del silenci i del dret universal a la solitud triada perquè l'ésser humà necessita aquest espai per poder cultivar el seu món interior on poder escoltar-se i trobar la veritat, la bellesa i l'amor.

Si bé és veritat que la paraula parlada caracteritza l'home per na-

turalesa, el silenci és realment el que el defineix perquè la paraula sols té sentit en virtut del silenci. És a dir, la força del silenci enfront la dictadura del soroll és la mà que m'ha mogut a escriure aquestes línies. La soletat i el silenci són els hostes de l'ànima i aquesta les porta i les guia per tot arreu.

Reflexionem-hi.

ANNA MARIA MUNTADA BATLLE
Granollers

La pregària cristiana

La Comissió Episcopal per a la Doctrina de la Fe ha fet pública una nota sota el títol: «Tot jo tinc set de Déu, del Déu que més vida» on s'ofereixen una sèrie d'orientacions doctrinals sobre la pregària cristiana. El text proposa camins d'espiritualitat amb una identitat cristiana ben definida, en un moment en el qual hi ha una gran confusió i on, sovint, s'incorporen elements d'altres tradicions, sense el discerniment crític necessari.

En aquest sentit, els bisbes alerten del perill d'acollir qualsevol mètode de pregària i meditació aliena a la fe, perquè es pot posar en perill la pregària cristiana genuïna. La fe i la pregària són inseparables, perquè l'Església creu com prega i en el que prega expressa el que creu. Per això adverteix de l'acollida acrítica de mètodes de pregària i de meditació estranys a la fe cristiana com la meditació inspirada en el budisme zen, afavorida en molts ambients de la nostra societat per un desig creixent de trobar la pau interior. O també de les tècniques que s'han tornat molt familiars com, per exemple, l'anomenat *mindfulness* que, de vegades, amaga qualsevol origen de caràcter religiós i que es difon en moviments que es podrien reunir sota la denominació de *new age* i que es proposen obertament com a alternativa a la fe cristiana.

ENRIC BARRULL CASALS
Girona

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

Un matrimoni i els seus dos fills viuen a la basílica de la Mercè des del desembre del 2018

Una llar per a la família de Facundo

CARME MUNTÉ
Barcelona

Facundo té 5 anys i li agrada comentar als companys del col·legi que viu en una basílica, «la seva basílica». Es tracta ni més ni menys que de la basílica de la Mare de Déu de la Mercè, patrona de la ciutat i diòcesi de Barcelona, on Facundo viu amb la seva família des del desembre del 2018.

«La gent ens mira quan hi entrem», comenta Carolina Prado. No deixa de ser curiosa l'estampa d'una família, formada pels pares i els seus dos fills de 5 i 2 anys, entrant a la rectoria de la basílica de la Mercè. Allà ocupen el pis de l'antic rector. No és gens habitual que una família resideixi en una rectoria, però és que el seu cas demanava solucions creatives, i això és el que van trobar a la basílica de la Mercè.

L'actual rector, el mercedari Fermín Delgado [el vam entrevistar en el número del 22 de setembre de *Catalunya Cristiana*], exercia la seva tasca pastoral al barri de Vall d'Hebron, a la parròquia Mare de Déu de Natzeret, quan va conèixer la Carolina.

«Un dia em vaig trobar amb una mare plorant», recorda el pare Fermín Delgado. «Em va explicar que ho havien deixat tot a Xile, casa seva, la feina... perquè el seu fill pogués ser tractat de càncer a Barcelona. No podien pagar el lloguer perquè tots els estalvis havien minvat. Per això, mentre el nen es recupera, la parròquia de la Mercè els ajuda perquè puguin tirar endavant.»

Lluitant plegats contra el càncer

Va ser el desembre del 2016 quan el matrimoni format per Cristian Loyola i Carolina Prado van

arribar a Barcelona amb els seus dos fills, Martina i Facundo. Quan van arribar, la Carolina estava embarassada de dos mesos del seu tercer fill, Mariano, però encara no ho sabia. «Tots els símptomes que pogués tenir els associava a la preocupació i l'ansietat per la malaltia del Facundo», relata la Carolina.

A punt de fer els 3 anys al Facundo li van diagnosticar un dermatofibrosarcoma protuberant, un

CAROLINA PRADO
«El pare Fermín Delgado és una persona excel·lent que vam tenir la sort que es creués en la nostra vida»

Agustí Codinach

Foto: El matrimoni amb el Facundo i el Mariano davant la basílica de la Mercè.

càncer de pell molt rar que en el seu cas se li va reproduir al costat dret de la cara. «Un metge oncòleg de Santiago de Chile, Juan Quintana, era molt amic de Josep Sánchez de Toledo, cap del Servei d'Oncologia i Hematologia Pediàtrica de l'Hospital Universitari Vall d'Hebron. Ho van arreglar tot perquè Facundo fos tractat a l'hospital barceloní amb un medicament que reduiria el tumor.»

Cristian Loyola era alt funcionari a Xile. Treballava a l'àrea de finances. Carolina Prado era directora d'una escola d'educació especial. Ho van deixar tot per lluitar contra el càncer del seu fill. «Vam recórrer a tots els nostres estalvis, vam vendre tot el que teníem i vam buscar un pis a prop de l'hospital Vall d'Hebron.»

Els plans de passar només tres mesos a Barcelona es van trencar quan van xocar amb la dura realitat. El tractament no va tenir els efectes esperats i, finalment, el nen va haver de ser operat. Era el 26 d'octubre del 2018. La intervenció quirúrgica havia de ser l'últim recurs pel seu fort caràcter invasiu.

«No em podia creure el que m'estava passant», explica la Carolina, sense poder evitar les llàgrimes. El pitjor, però, encara estava per arribar. El 3 de desembre li van fer la primera cirurgia reconstructiva. «Va passar cinc dies a l'UCI, jo em vaig desmaiar de tant dolor, van ser els pitjors dies.» La darrera cirurgia va ser el 21 de juny passat, que li ha tornat un rostre més harmònic, que la seva mare igualment mira

de cobrir deixant-li el cabell llarg.

Després de tant de temps fent plans d'un retorn previsible a Xile (la filla gran, la Martina, de 16 anys, va tornar a Xile i viu allà amb l'àvia materna), la família ha desestimat continuar marcant els fulls del calendari. «Ara ja no tenim data per al retorn», afirma la Carolina, «vam venir amb un objectiu i marxarem amb la feina feta. Si Déu va voler que ens quedéssim a Barcelona, així serà».

Per sobre de la família Loyola-Prado continua penjant l'espasa de Dàmocles d'una possible reproducció del càncer, però a ningú se li escapa que també la imatge de la Mare de Déu de la Mercè cobreix la llar familiar.

«El pare Fermín Delgado és una persona excel·lent que vam tenir la sort que es creués a la nostra vida», reconeix aquesta mare coratge. «Sempre he cregut en Déu, però no era d'anar gaire a l'església, ara vaig a missa tots els diumenges.» I si bé no els exigeixen cap lloguer, ells col·laboren en allò que poden amb la basílica.

Mentrestant, miren de recobrar una mica de normalitat. El Facundo ha començat aquest curs al col·legi. Està fent P5 als Salesians d'Horta, on compta amb una beca. I el petit, Mariano, està a l'escola bressol. El pare està pendent de trobar una feina i, per sobre de tot, pregunten a Déu i a la Mare de Déu de la Mercè perquè el tumor formi part d'una pàgina superada del seu calendari biogràfic.

Tradició i qualitat al servei de l'hostaleria des de 1880

Venda T 93 318 14 95
F 93 412 44 45
Roger de Llúria, 12-14
08010 Barcelona

Lloguer T 93 308 01 04
F 93 308 71 93
Pg. de la Verneda, 150
08030 Barcelona

CASA GAY S.A.
www.casagay.com

EDUARD BRUFAU
Redacció

Sant Jaume de Riudoms i Sant Tomàs de Riudeperes, declarades Bé Cultural d'Interès Nacional

Augmenta el patrimoni religiós protegit

Malgrat les turbulències de la història, Catalunya conserva un nombrós patrimoni arquitectònic de caràcter religiós. Esglésies, catedrals, santuaris, monestirs, convents i ermites d'estils molt diferents es reparteixen arreu del territori català. Segons el valor artístic dels edificis la Generalitat els atorga diferents graus de protecció legal, el més alt dels quals és

el de Bé Cultural d'Interès Nacional.

El mes passat dos edificis religiosos van ser classificats dins d'aquesta categoria. Es tracta de l'església de Sant Jaume de Riudoms (Baix Camp) i el monestir de Sant Tomàs de Riudeperes, a Calldetenes (Osona). Segons el govern català s'ha decidit donar a l'església de Riudoms la màxima protecció perquè «és un exemple singular d'arquitectura religiosa entre el període de transició del gòtic tardà al renaixement. Les seves dimensions li confereixen una representativitat en el context del patrimoni cultural de Catalunya que la fan mereixedora de ser protegida legalment i declarada Bé Cultural d'Interès Nacional». Aquest reconeixement ha arribat després d'uns quants anys de gestions per part de l'ajuntament i la mateixa parròquia. Sant Jaume de Riudoms va ser construïda entre els segles XVI i XVII pels arquitectes renaixentistes Joan Sans i Pere Blai, el segon dels quals també és l'autor de l'església d'Ulldemolins i de la façana del Palau de la Generalitat de Barcelona.

Pel que fa al monestir de Sant Tomàs de Riudeperes, la Generalitat considera que «és un element singular en el context de l'arquitectura conventual del segle XVI que recull valors arquitectònics i de decoració de l'estil gòtic tardà, renaixentista i modernista i que configura una imatge paisatgística d'un excepcional interès dins el marc territorial que li dona suport». Aquest monestir es va fundar al segle XI com a canònica agustiniana. D'aquesta època encara queda part de l'església, d'estil romànic. La resta de l'edifici, però, data del segle XVI, quan es va convertir en un convent de franciscans. D'aquesta segona etapa es conserva un interessant claustre renaixentista. Amb la nova catalogació s'espera que tant Riudeperes com l'església de Riudoms es donin a conèixer a un públic força ampli.

Interior de l'església de Sant Tomàs de Riudeperes.

La basílica de Gaudí acull aquest drama assumpcionista en el 40è aniversari de la seva recuperació

EDUARD BRUFAU
Barcelona

L'any 1980 es tornava a posar en escena el Misteri de la Selva del Camp, el drama assumpcionista en llengua romànica més antic d'Europa. Des daleshores s'ha representat sense interrupció cada 14 i 15 d'agost a l'església de Sant Andreu d'aquesta població del Baix Camp. Amb motiu dels 40 anys de la recuperació d'aquesta obra, la Sagrada Família de Barcelona en va acollir de manera extraordinària una representació el diumenge 22 de setembre en el marc de les festes de la Mare de Déu de la Mercè.

Entre les més de 1.200 persones que hi van assistir hi havia l'arquebisbe de Barcelona, cardenal Joan Josep Omella, i la consellera de Cultura, Mariàngela Vilallonga. Acabada la representació, el cardenal va felicitar els aproximadament 150

Pep Daudé / Basílica de la Sagrada Família

participants per haver mantingut aquesta tradició religiosa i va voler remarcar que el Misteri busca desvetllar la veneració cap a la Mare de Déu. Aquesta era la primera vegada que el Misteri de la Selva es representava a la capital catalana, i una de les poques en què s'ha pogut veure fora de la Selva del Camp. Altres llocs on s'ha representat al llarg d'aquests 40 anys han estat la catedral de Tarragona, Montserrat, Elx, Roma i Jerusalem.

La *Representació de l'Assumpció de Madona Santa Maria*, més conegut com el Misteri de la Selva, data del segle XIV i és el drama as-

sumpcionista més antic d'Europa en llengua romànica. Està íntegrament escrit en català i el text, majoritàriament cantat, combina melodies gregorianes amb fragments polifònics propis del segle XIII i XIV. El Misteri narra la mort i l'assumpció al cel de la Mare de Déu, i s'inspira sobretot en els evangelis apòcrifs i la *Llegenda àurea*, de l'autor medieval Jaume de Voràgine. Es tracta d'una obra anònima, encara que es pensa que l'autor podria ser un frare dominic de Tarragona. Per totes aquestes raons el Misteri de la Selva ha estat catalogat recentment com a Patrimoni festiu de Catalunya.

COM A CASA, ENLLOC

Demana'ns pressupost al T. 930385330,
al M. 649 469 458 o a/e administracio@angelseil.cat.

Una banyera que convé canviar per un plat de dutxa, un habitatge que necessita una bona mà de pintura, adequar la instal·lació elèctrica i la lampisteria, donar una nova vida al pati... Tot sovint, una petita intervenció en la nostra llar fa que ens la mirem amb uns altres ulls i que ens hi trobem millor. Deixa que des d'Àngels, Empresa d'Inserció, t'assessorem i ens ocupem de fer-ho realitat.

<http://rocaipi.cat/projecte-angels-i-insercio-laboral/>

L'exposició fotogràfica «Més enllà de les trinxeres (1936-1939)» es pot visitar al Museu d'Història de Catalunya

El mirall de la memòria

© The Estate of Alexander Wheeler Wainman, Serge Alternès (John Alexander Wainman)

MAC
Barcelona

Foto: Cova Hospital de Santa Llúcia, a prop de la Bisbal de Falset. Agost del 1938.

Nafres —físiques i emocionals, individuals i col·lectives— difícils de guarir. Tot i que hagin passat vuitanta anys des de la fi de la guerra civil, les fotografies del britànic Alec Wainman (1913-1989) ens conviden a reflexionar sobre la fragilitat de la condició humana i la irracionalitat dels conflictes bèl·lics. Imatges en un evocador blanc i negre que encara avui traspuen dolor i indignació.

L'exposició *Més enllà de les trinxeres (1936-1939)*, que es pot visitar fins al 3 de novembre al Museu d'Història de Catalunya, recull més

de cent cinquanta fotografies que esdevenen no tan sols la crònica gràfica d'un temps, amb les seves llums i ombres, sinó l'expressió d'una actitud alhora humanista i crítica.

Un jove i la seva «amiga»

Al juliol del 1936, Alec Wainman era un jove de 23 anys que, per tal de donar suport al poble que lluitava davant del cop militar i feixista, va decidir enrolar-se com a voluntari de la Unitat Mèdica Britànica. Al llarg de dos anys, va ser conductor d'ambulància; després, intèrpret i, finalment, periodista. Aficionat a la fotografia, Wainman va venir acompanyat d'una bona amiga: la seva càmera Leica. Dels 1.650 negatius que va fer de la guerra civil espanyola, en aquesta mostra se'n pot veure una part ben significativa.

També s'hi poden contemplar curiositats, com ara uns quants pots de rodets de pel·lícula fotogràfica amb descripcions anotades pel mateix Wainman; un salconduit original, expedit a Barcelona per la Conselleria de Defensa de la Generalitat de Catalunya, que l'autoritzava a circular lliurement per tot Catalunya i el front d'Aragó, o diversos dietaris i manuscrits.

Wainman ens obsequia instantànies de Barcelona com a epicentre revolucionari (instruccions militars, cartells de propaganda republicana, batallons de les Brigades Internacionals...) en contrast amb la placidesa (aparent) de la vida de pagès a Montserrat o a Tossa de Mar.

Les imatges més colpidores de l'exposició són aquelles que retraten els ferits i les condicions tan precàries (manca de medicaments bàsics, instal·lacions improvisades...) en què havien de ser atesos als hospitals de campanya. Les fotografies de transfusions de sang o d'operacions encara fereixen, de manera crua i cruenta, la retina de l'espectador. Sense paraules.

Més informació: Museu d'Història de Catalunya, mhcat.cat.

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

**CENTRE MÈDIC
PLAÇA MOLINA**

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h
Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 10 euros
www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

El president de la Conferència COP24, Michal Kurtyka, va saltar damunt la taula per celebrar els acords sobre el clima als quals s'havia arribat. *AFP*

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Cal prendre més consciència del canvi climàtic

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

Al desembre de l'any passat hi hagué a Katowice (Polònia) una cimera internacional sobre el canvi climàtic que va tenir una certa ressonància. Potser no tanta com s'hauria volgut, però sí que se'n va parlar. Hi participaren més de 200 països, en els quals durant tres anys s'havien fet estudis per presentar la cosa. Era la XXIV Conferència de les Parts del Canvi Climàtic (COP24, en digueren), organitzada per la IPCC (sigles angleses que es refereixen al Grup Intergovernamental sobre Canvi Climàtic), que és un organisme de l'ONU. Aquesta institució ja havia publicat anteriorment l'informe especial *Escalfament mundial de 1,5°C*, que exposava la necessitat d'un conveni internacional perquè l'escalfament no sobrepassi l'1,5°C. Entre altres coses hi deien que alguns dels impactes futurs podien ser «duradors i irreversibles» (com ara la pèrdua d'ecosistemes), i que si no es feia alguna cosa els estralls arribarien molt enllà, cosa que es faria inevitable si no s'introduïen canvis ràpids «de gran abast sense precedents».

Aquest informe, doncs, estingué en compte a la COP24. S'hi havia d'arribar a un pacte per aplicar els objectius que ja s'havien establert a l'Acord de París del 2015. I la reunió fou molt agitada. És que 200 països són molts! S'hagueren de perllongar les converses un dia més.

Fins al 16 de desembre no s'arribà a l'acord. Però s'hi arribà. El president de les reunions, Michal Kurtyka, ho va celebrar amb tanta alegria que saltà sobre la taula davant l'admiració de l'assemblea. I tothom tornà a casa més o menys satisfet. Perquè era un acord de mínims, que alguns experts no consideraren prou ampli.

Però tant de bo que tots els països participants el tinguin en compte! Cal aconseguir sobretot que les emissions de CO₂ es redueixin. Ens ho adverteix l'IPCC, fent ús d'un model energètic més net amb la reducció de consum, cercant una millora de l'eficiència i aplicant una electrificació dels automòbils més ràpida. També cal prescindir de l'ús del carbó i posar en marxa grans plans que permetin absorbir el CO₂. Posar en pràctica reforestacions i creixement de boscos, productors d'oxigen, i activar l'enginyeria climàtica fins a arribar a un balanç d'augment d'emissions zero de CO₂ a la meitat del segle.

I mentrestant, què fan ara els governs mundials? Creiem que hem de dir ben alt als qui no s'han pres encara prou seriosament la urgència d'actuar conforme a l'acord pres, que la cosa és importantíssima. I que cal que tothom, també nosaltres, en prenguem nota per contribuir, com sigui, a la minva d'emissió del gas carbònic, tenint en compte el que ens diuen els que ho han estudiat.

**JOAN PALLARÈS-
PERSONAT**

Historiador

jpallarespersonat@gmail.com

Nascut a Barcelona el dia de la Mare de Déu de Montserrat de 1945, de mare també barcelonina i pare de Mont-roig del Camp. La família Gran era originària de Riudoms i emparentada amb el beat Bonaventura Gran, o fra Bonaventura de Riudoms (1620-1684).

El 1965 va ingressar al noviciat dels Pares Missioners del Sagrat Cor de Jesús, a Canet de Mar. Va professar el 8 de setembre del 1966 i va ser ordenat sacerdot a Valladolid, el 9 de juny del 1972.

Tres anys més tard, l'any en què en complia trenta, va arribar a la diòcesi de Quiché, a Guatemala, quan feia poc que havia estat nomenat bisbe de Santa Cruz de Quiché Juan José Gerardi Conedera (ferm defensor dels drets humans que acabaria assassinat per les Forces Armades de Guatemala).

Quiché era una zona una mica més gran que la superfície de la província de Barcelona, amb poc més de dos-cents mil habitants quan els Missioners del Sagrat Cor se'n van fer càrrec el 1954. Però Guatemala era un veritable polvorí: un seguit de governs contrarevolucionaris primer i militars després, sempre al dictat dels Estats Units i els seus interessos comercials, tenien oprimida la població, en especial la indígena, que veia conculcats els seus drets i dignitat a diari.

El pare Josep Maria Gran va estar-se els primers temps, entre novembre de 1975 i febrer de 1978, en una parròquia al mateix Santa Cruz de Quiché, on viuria el gran terratrèmol del 4 de febrer de 1976 (causaria 23.000 morts). Després,

entre febrer i agost del 1978 passaria a l'oest, a Zacualpa, d'uns 20.000 habitants, fins que el setembre arribava a Chajul, una zona més rural i allunyada, que té per patrons els Reis Mags. La seva parròquia seria la de Sant Gaspar.

A Guatemala l'ambient polític-social era molt enrarit i l'escalada violenta s'incrementava.

L'Església feia costat als oprimits. Exèrcit i govern acusaven els indígenes i l'Església de ser comunistes i reprimien continuadament.

El 31 de gener de 1980 uns indígenes es van tancar a l'ambaixada espanyola. Els militars la van assaltar a sang i foc i va haver-hi molts morts. Arran d'aquest fet, els militars van interrogar diverses vegades el P. Gran, l'acusaven de repartir consignes a través dels comunicats del bisbat, el van amenaçar i van intentar atemorir-lo, però ell va mantenir la seva postura missionera ben ferma.

El 4 de juny del 1980, quan tornava a cavall pel bosc d'Ixcán, després de dir missa al poblat de Xe Ixoq Vitz, acompanyat del sagristà Domingo del Barrio Baiz, pare de tres fills, foren abatuts pels militars. El P. Josep Maria Gran va rebre un tret al cor i sis més per rematar-lo. Tenia 35 anys. Els militars van posar propaganda de la guerrilla per fer veure que ho havien fet guerrillers. El bisbe Gerardi ho va denunciar a l'homília durant el funeral. L'Església continuaria al cantó dels pobres.

GENT DE CASA

P. Josep Maria Gran i Cirera

SOR ISAURA (fotografies)
Belleza reflejada 2020
San Pablo, 2019, 28 pàg.

Calendari amb fotografies artístiques impactants de Sor Isaura, religiosa clarissa, que reflecteixen la bellesa de la llum, la naturalesa i l'entorn quotidià del monestir de Pedralbes. Inclou una fotografia per mes, les festes nacionals, el dia festiu de cada comunitat autònoma, el sant del dia i les advocacions marianes més importants.

ANTONIO GIL MORENO
Lámparas para tus sueños
Paulinas, 2019, 95 pàg.

Aquest és un llibre per «assaborir valors», per descobrir «presències de Déu» entre nosaltres, per sentir «veus profètiques» que s'adrecen a la societat del nostre temps, per sentir-nos acompanyats per un Déu fet home, que habita entre nosaltres. Aquestes «làmpades» poden il·luminar petits racons de la nostra vida que són a les fosques perquè ningú no ha encès cap llumí.

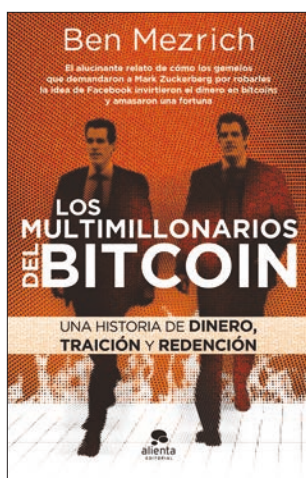
JOAQUIM OLLER RIERA
El regreso de La Menorá
Caligrama, 2019, 171 pàg.

L'emperador Vespasià, l'any 70 dC, després de destruir Jerusalem i el seu temple, va robar La Menorà, juntament amb tots els seus tresors. Immediatament després, va iniciar les obres del Colosseu de Roma i va fer una emissió de monedes d'or, amb la seva imatge a l'anvers i la d'una dona capturada que representava Palestina al revers, amb la inscripció «judea capta».

XAVIER BOSCH
Paraules que tu entendràs
Columna, 2019, 490 pàg.

La Mara Lincoln, aventurera incansable, organitza viatges exclusius per als seus clients. El Xavi Vera, arquitecte d'èxit, rep l'encàrrec de dissenyar la casa de la seva vida. La parella es disposa a brindar pel nou any en un hotel als Alps suïssos, amb els quatre amics de sempre. Tots sis riuen i són feliços, però res no és mai el que sembla. L'any que enceten pot canviar-ho tot.

BEN MEZRICH
Los multimillonarios del bitcoin
Alienta Editorial, 2019, 379 pàg.

El relat al·lucinant de com els bessons Tyler i Cameron Winklevoss, perfectes representants de l'establishment nord-americà que van demandar Mark Zuckerberg perquè els va robar la idea de Facebook, van invertir els seus diners en bitcoins i van amassar una gran fortuna.

Una història de diners, traïció i redempció.

FRANCESC-MARC ÀLVARO
Assaig general d'una revolta
Les claus del procés català
Pòrtic, 2019, 311 pàg.

El procés independentista català ha esdevingut la crisi més important d'Espanya des de la instauració de la democràcia. Més enllà dels tòpics, aquest assaig es dirigeix als lectors de tota ideologia i sensibilitat per subratllar la complexitat i els matisos d'un procés que continua obert i exigeix diàleg i imaginació política.

CRÍTICA DE CINEMA

PEIO SÁNCHEZ

Director del Departament de cinema de l'arquebisbat de Barcelona

EL COCINERO DE LOS ÚLTIMOS DESEOS

DIRECCIÓ: Yôjirô Takita

INTÈRPRETS: Kazunari Nino-miya, Goy Ayano, Yoshi Oida, Aoi Miyazaki

GÈNERE: comèdia dramàtica

126 minuts

Japó

Una recepta sobre la bondat

A aquelles persones que els va agradar l'oscaritzada *Despedidas* del director japonès Yôjirô Takita els agradarà el seu darrer film que arriba ara a les nostres pantalles, tot i que es va estrenar el 2017. Un itinerari de conversió personal del rerefons del triomf de la bondat sobre les divisions i les fronteres amb una fotografia excel·lent, una carta gastronòmica de plats xinesos i japonesos apetitosa i una banda sonora emfàtica.

Mitsuru Sasaki és un cuiner que té un do. És capaç de reproduir qualsevol plat només tastant-lo. La seva vida, però, és un desastre, el negoci s'ha enfonsat pel seu perfeccionisme, solitari, és incapaç d'empatitzar i se li intueix un passat dolorós. Per pagar deutes cuina per a milionaris en l'hora final els seus plats preferits. Però un dia un xef xinès misteriós li demana que recuperi els plats per a un banquet mai realitzat però consistent en 112 receptes elaborades pel famós cuiner desconegut.

La història —basada en una novel·la recent de Keiichi Tanaka— es desenvolupa entre la dècada de l'any 2000 i la retrospectiva en la dècada del 1930. El lloc on s'ubica és Manxúria, una regió històricament conflictiva. La qüestió té interès argumental perquè la pel·lícula també aborda la necessitat

de la convivència dels pobles i les cultures. Així en els anys trenta del segle XX aquest territori està sotmès a forts conflictes entre tres potències. El Japó, que el 1931 el va convertir en un protectorat, va tenir intencions expansives davant de Rússia que al final aconsegueix vèncer l'exèrcit imperial, i la Xina, a la qual finalment pertany una gran part d'aquest extens país.

En aquesta cruïlla de les cultures xinesa, japonesa i russa es desplega el melodrama, una mica previsible però intens. Presenta temes profunds con l'amor que salva, l'amistat més enllà de les banderes, la família com a fidelitat, la crítica al perfeccionisme exclusivista, la paternitat adoptiva o la gastronomia com a lloc de trobada.

El ventall de pretensions és tan ampli que queden serrells lliures. Aquest afany expansionista la fa secundària respecte *Despedidas* (2008) però manté la ingenuïtat del poder de la bondat enmig de les tragèdies de la història política i de les dificultats de la biografia.

Als amants de la cuina els encantaran els plats, als aficionats al drama sentimental oriental els captivarà i als més crítics els deixarà un regust agredolç amb massa ingredients, però sense perdre la bellesa del gust.

AMB BON HUMOR

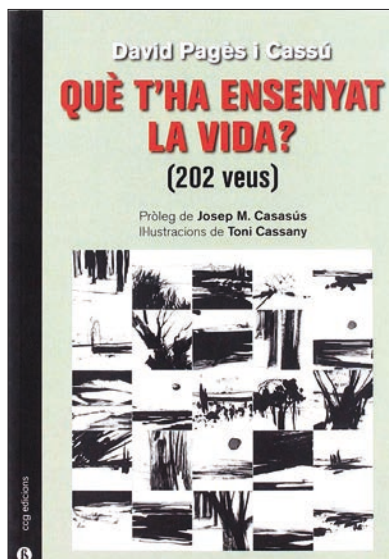

CRÍTICA LITERÀRIA

JOSEP MARIA BOIXAREU VILAPLANA
Editor i escriptor

Testimonis d'una època i d'un país

DAVID PAGÈS I CASSÚ

Què t'ha ensenyat la vida?
(202 veus)

Curbet Edicions, 2019, 210 pàg.

El mateix autor, a la introducció, ens explica que el «recull de respostes es va iniciar l'any 2014 i ara culmina i aplega respostes de persones que han complert seixanta-cinc anys, algunes d'elles ja traspassades». L'obra «és també un testimoni fidedigne d'una època, d'un país —d'uns països—, d'una societat, d'unes generacions i d'unes persones». El llibre està il·lustrat amb uns dibuixos potents de Toni Cassany.

Un llibre d'aquells que el lector pot llegir de moltes maneres i una de les virtuts rau en la complementarietat de les respostes; una altra riquesa del llibre està, naturalment, en els continguts de les respostes i la diversitat dels qui contesten, de tota mena de professions, oficis, però sempre dels Països Catalans, cosa que ens ajuda a conèixer-nos millor com a societat i com a país dins la diversitat. Resumint, el llibre mostra la riquesa dels ensenyaments que ens ofereix la vida. Cito literalment frases soltes i els seus autors/autore, sense les seves referències curriculars per qüestions d'espai.

«En aquest món hi ha una cosa molt important, que surt al Parenostre: que Déu ens salvi del ressentiment. S'ha d'oblidar i perdonar, no sols per santedat, sinó també per comoditat. Si tens rau-rau, qui ho pagues ets tu... més que no pas l'altre. Així, doncs, més val no amoïnar-s'hi gaire i anar tirant (Josep M. Ballarín). Per més que el món hagi canviat molt, en gran part de la població es mantenen ben presents (l'un o l'altre, o bé tots dos alhora) el sentiment religiós i el sentiment nacional (Heribert Barrera). La vida m'ha ensenyat a gaudir dels dons rebuts. Lluitar per les il·lusions, acceptar els cops rebuts amb esportivitat. Tenir una mirada pels altres i donar amor pel goig de donar-lo (Pilarín Bayés). Jo podria ser una altra persona, si no fos la part espiritual, la que constitueix el veritable eix de la nostra personalitat... Es dona el fet paradoxal que, com més t'acostes a la mort, menys la tems (Moisès Broggi). A gaudir del silenci, de la bellesa, de la música, de l'aigua transparent, d'uns ulls clars... (Eduard Eroles). La vida és un esforç per comprendre i estimar i, en fer-ho, empènyer cap a una societat fraternal (Joaquim Ferrer). Ets ric d'allò que has sabut donar (Isidor Marí). Les coses no són mai com semblen i val la pena lluitar per les pròpies conviccions (Aina Moll). La meua trajectòria la veig com una missió que tinc pels llocs per on he passat. I aquest sentit de trajectòria, viatge i missió m'ajuda molt a tenir sentit transcendent (Joan Rigol). La vida m'ha ensenyat que, estimant i treballant sense trampes i sense mentides, tot rutlla! (Carme Ruscalleda).» Això, només és una petita mostra. Anem aprenent de la vida.

RAUXA

Una renovació ineludible

És en èpoques convulses i no pas en temps de bonança, quan es posa a prova el tremp i la capacitat dels homes que administren els estats i l'economia. I avui, els temps difícils que ens toca viure ens han posat al descobert la mediocritat general dels qui governen. Tant en la política local com en la internacional, ja sigui a Europa o a l'altra banda de l'Atlàntic, qui més qui menys tothom s'adona amb preocupació de la barreja d'ineptitud i cobdícia que domina a les esferes del poder.

Si ens aturem a observar el que fan i diuen tots aquests homes, sigui quina sigui la seva ideologia, hi trobarem un alarmant denominador comú: la manca total de sentit de culpa. Cap d'ells està mai disposat a reconèixer que ha comès el més mínim error, fins i tot quan aquest és evident per a tothom. S'apropien sense cap vergonya de qualsevol èxit encara que no sigui seu, però callen a l'hora d'assumir la responsabilitat pel mal que ells mateixos han fet. En el món polític i econòmic actuals l'error i la culpa sempre es troben al camp de l'adversari, necessàriament malèvol, mentre que és en un mateix on habiten el bé i la veritat. Quan es deforma la realitat fins a aquest grau, clama al cel una renovació no tan sols del món polític i econòmic, sinó de tota la societat, que només pot venir per un replantejament de la mateixa noció de persona. Hem d'aprendre que un mateix no és l'encarnació del bé ni de la omnipotència, i que comparteix amb tothom la capacitat de cometre el mal més atroz i al mateix temps d'estimar infinitament. Vet aquí la ingent tasca que avui ens pertoca als cristians.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Barcelona

SANT PERE DE LES PUEL·LES

El **diumenge 6 d'octubre**, a les 18.00, concert del cor Lerània amb obres de Martin, Brahms i Biehl (c/ Anglí, 55 – Barcelona).

TALLERS D'ORACIÓ I VIDA

El **diumenge 6 d'octubre**, a les 17.30, oració *El fruit de l'Esperit* (església de Sant Josep i Maria Auxiliadora, c/ Sepúlveda, 68 – Barcelona. Contacte: Eulàlia, tel. 646 570 313); el **dimarts 8**, a les 19.00, sessió informativa dels Tallers d'Oració i Vida (P. I. Larrañaga) a l'església de Santa Agnès (c/ Sant Elies, 23 – Barcelona. Contacte: Serena, tel. 626 584 068).

NPH

El **dilluns 7 d'octubre**, a les 19.30, al Cosmocaixa de Barcelona, pel·lícula documental *Haití, un compromiso recíproco*, per celebrar els 65 anys de Nuestros Pequeños Hermanos.

CRISTIANISME I JUSTÍCIA

El **dilluns 7 d'octubre**, a les 19.00, acte d'inauguració *Podrem viure junts? Reconciliar contraris en un món de conflictes*, amb Jacques Haers; el **divendres 18**, a les 18.00, comença el curs *Transformació social i ciutadania crítica*. Informació: www.cristianismeijusticia.net.

ISCREB

El **dimarts 8 d'octubre**, a les 19.00, lliçó inaugural *El diàleg interreligiós en el context de la comunicació intercultural* amb Joan Andreu Rocha a la sala d'actes de l'ISCREB.

FRA VALENTÍ SERRA

El **dijous 10 d'octubre**, a les 19.30, xerrada de fra Valentí Serra *Les plantes i els usos de la mel*, presentació del seu llibre *El llibre de la mel* i del *Calendari de l'Ermítà 2020* a la sala de lectura del Casal de Sant Andreu de Llavaneres.

FESTA DEL PILAR

El **dissabte 12 d'octubre**, a les 12.00, missa organitzada en honor de la Mare de Déu per les associacions de les *Damas y Caballeros del Pilar* i devots del Pilar; cant de l'himne i

veneració del Pilar que es conserva a la basílica de la Concepció (c/ Aragó, 299 – Barcelona).

VERITABLE VIDA EN DÉU

El **diumenge 13 d'octubre**, a les 18.00, grup d'oració a les Carmelites Missioneres (c/ Puiggarí, 1 – Barcelona). Informació i llibre: Mercè Ferrer, tel. 935 304 806.

ESGLÉSIA DE SANT GAJETÀ

El **diumenge 13 d'octubre**, a les 18.00, concert de Narcís Rodas amb obres de Bach i Liszt, entre altres. Aportació voluntària per a la Fundació Manos Providentes. C/ Consell de Cent, 293 – Barcelona.

AMICS DE L'ORGUE DE LES CORTS

El **diumenge 13 d'octubre**, a les 18.00, concert de Montserrat Torrent a Santa Maria del Remei (pl. Concòrdia, 1 – Barcelona).

INTERIORITAT

Del **dilluns 14 d'octubre al dijous 17**, jornades d'espiritualitat *Mística i compromís* a l'espai d'interioritat Francesc Palau de Barcelona. Informació: www.espaiinterioritatpalau.com.

Lleida

MES MISSIONER EXTRAORDINARI

El **diumenge 6 d'octubre**, a les 11.00, Mons. Salvador Giménez presideix l'eucaristia al convent del Sagrat Cor a la Caparrella (Lleida) per donar inici al Mes Missioner Extraordinari.

Sant Feliu de Llobregat

TREN MISSIONER

El **dissabte 19 d'octubre**, a les 10.30, a Montserrat, jornada de trobada, pregària, reflexió i celebració en el marc del Domund. Informació: delegacions de Missions de les diòcesis.

Terrassa

CATALONIA SACRA

El **dissabte 12 d'octubre**, a les 11.30, conferència davant l'obra *Els retaules barrocs de Santa Agnès de Malanyanes* amb Maria Garganté (reserves@cataloniasacra.cat).

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions

Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

/catalunyacristiana

@catcrist

catalunya_cristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire
Lingüista: Montserrat Pibernat

Col·laboradors d'aquesta setmana:

Pilarín Bayés, Josep Maria Boixareu, Agustí Codinach, Núria Ferret Canale, Antonio Gil, Jaume González Padrós, Joan Guiteras, Samuel Gutiérrez, Joan A. Mateo, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Quique, Ignasi Ricart, Josep Rius-Camps, Josep Maria Sabé, Peio Sánchez, Lluís Serra, Leticia Soberón, Sebastià Taltavull, Meritxell Téllez, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giral (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.

Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

CARME MUNTÉ

Daniel Arasa (Tortosa, 1944), periodista i president del Grup d'Entitats Catalanes de la Família, ha publicat més de trenta llibres, en bona part sobre història i, més en concret, sobre la guerra civil espanyola. En el seu darrer llibre (*A las 9 en la Luna. Un paseo por 50 años de amor imperfecto*) desgrana alguns dels ingredients dels 50 anys de matrimoni que acaba de celebrar amb Mercè Villar.

Quins són els secrets de 50 anys de matrimoni?

Renovar contínuament l'estimació, moltes dosis de paciència i, sobretot, estimar l'altre amb els seus defectes. També mirar tots dos en la mateixa direcció tenint sempre objectius nous i sòlids.

Sou pares de set fills. Quin és el llegat més important que els heu transmès?

Hem format els fills perquè un dia seguissin la seva vida volant més alt, més lluny i millor que nosaltres. El més important que els hem volgut transmetre és la fe cristiana i, amb ella, el sentit del bé i del mal, així com el deure d'ajudar els altres. També els hem transmès la fidelitat en el matrimoni i saber superar els problemes i les dificultats. Tot el que passa a les famílies ajuda a madurar i estimar.

Quina importància doneu al fet de ser família nombrosa?

Una família nombrosa ajuda molt més a l'educació dels fills, perquè ho han de compartir tot: estimació, joguines, espai en 100 metres quadrats. Els fills de família nombrosa saben que han de compartir i no se senten el centre del món. Això ja té per si mateix un gran valor educatiu. Animem altres matrimonis perquè també siguin famílies nombroses.

Quina és la importància que han tingut els avis, així com la resta de família extensa, en la vostra vida familiar?

Cadascú porta la seva motxilla de la família que tenia i tots aprenem a estimar, respectar i acceptar les diferències. És una escola de virtuts que els fills tinguin contacte

Daniel Arasa i Mercè Villar celebren 50 anys de matrimoni

«Tot el que passa a les famílies ajuda a madurar i estimar»

amb els avis, tiets, cosins, etc., perquè sempre enriqueix. Som una família molt unida i amb intensa relació amb tota la família extensa. Els avis han estat una peça fonamental i els nostres fills han estat afortunats de poder gaudir del seu amor i exemple.

Quina és la vivència de la vida sexual al llarg de 50 anys de matrimoni?

És essencial en la vida d'un matrimoni. Forma part de la intimitat dels dos, que no han de compartir amb ningú. Només Déu és present en aquesta unió. La sexualitat és un do de Déu i sentir-se satisfets amb ella és bo. Això sí, la relació sexual ha d'estar oberta a la vida. No hem de fer trampes.

Com us ha ajudat la fe en la vida de matrimoni i família?

Ha estat la base fonamental.

La fe no està separada de la vida, sinó que ho impregna tot. Sense la fe no es podria entendre la nostra trajectòria i nosaltres mateixos no hauríem actuat igual. Sense Déu i el perdó és molt difícil superar les crisis matrimonials que tots passem.

Com ajuda també el fet de compartir en comunitat: curs d'orientació familiar, parròquia, Opus Dei...?

Ajuda molt tenir constantment una formació que ens permet créixer com a persones cristianes i com a matrimoni. Compartir és un gran ajut. Et permet veure que altres famílies lluiten i s'esforcen per sortir endavant amb problemes molt similars als teus. A més, és una ajuda en moments en què flaquegem. Animo els pares a fer cursos d'Orientació Familiar, i als que es casaran que facin molt bé els cursos de preparació matrimonial.

Club més Amics

Associació Amics de Catalunya Cristiana i Ràdio Estel

Contacte
Tel. 934 092 700
info@clubmes.cat
www.clubmes.cat

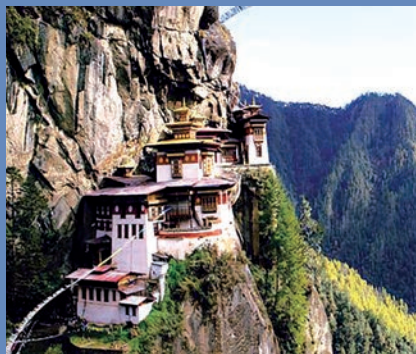
DEL 13 AL 24 D'OCTUBRE

JAPÓ

Un viatge de la tradició a la modernitat

DEL 16 AL 25 D'OCTUBRE

NEPAL I BUTAN

Regnes de l'Himàlaia

DEL 21 AL 27 DE NOVEMBRE

RODES

Monestirs i Arqueologia

DEL 29 DE NOVEMBRE
AL 4 DE DESEMBRE

NOVA YORK

Llums de Nadal

DEL 12 AL 16 DE DESEMBRE

PESSEBRES DELS ABRUÇOS

AMB LA TRANSSIBERIANA
d'ITÀLIA (tren històric)

DEL 12 AL 24 DE GENER 2020

ETIÒPIA

Celebració de L'Epifania a
LA JERUSALEM AFRICANA